

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Subotica, PÉNTEK, 1925 január 30

28. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. .: Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foucière-palota)

Kisebbségi könyvtár

Kassán vetik fel a gondolatot, hogy a szlovenszkói magyarság számára meg kellene a kisebbségi könyvtár alapjait vetni.

Az ötlet felvetői nem elégednek meg a szükségesség és nélkülözhetetlenség indokaival. Rámutatnak arra is, hogy a poseni lengyelek, akik magukon érezték a germán uralom kiméretlenségének és embertelenségének minden keserves súlyát s akiket — sub pondere crescit palma — a german elnyomás tett gazdaggá és függetlenné, ezer kötetes kisebbségi szakkönyvtárakat létesítettek, hogy együtt legyen minden adat, minden bizonyíték, amit fegyverré lehet kovácsolni a kisebbségi küzdelem tüzeiben. Bécsben — olvassuk — most nyílt meg a kisebbségi múzeum, amelyben összegyűjtenek minden emléket, minden okiratot, minden törvényt, rendeletet, hatósági intézkedést, történelmi, szociológiai, etnográfiai adatot, ami a kisebbségek helyzetére, elhelyezkedésére, sorsára, küzdelmére vonatkozik.

Nem lehet már tagadni, hogy a kisebbségi küzdelem tudománya — valóban tudományággá nőtt fel. A történelem, a politikai földrajz, az etnologia, a szociológia segédtudományai csupán ennek az új tudománynak, mely rendkívül bő adatot, összefüggést, törvényszerűséget és szinte fölmérhetetlen sokaságu gyakorlati ismeretet foglal össze. A kisebbségi küzdelem tudománya nélkül nem lehet bölcsen kormányozni olyan országban, amelyben kisebbségek élnek, de nem lehet bölcsen és eredményesen kisebbségi küzdelmet sem folytatni. Handabandázáshoz, terrorlegénykedéshez, huszárfojósághoz és mellve-regetéshez nem kell tudományos képzettség sehoh. De az érveket nem pótolja a hang s a tudományos felkészültséget nem helyettesíti a legtultengőbb önérték sem.

A kisebbségi küzdelemhez nem elég a becsületes hűség s nem elég még a kifinomodott taktikai érzék sem, bár ezt az érzéket generációk küzdelme, tévedése és tanulsága fejlesztheti csak ki s hol vagyunk még mi, első generáció, attól, hogy ilyen érzékdelejtű vezessen harcainkban. Tudományos felkészültség, történelmi ismeretek nélkül lelkiismeretes kisebbségi politikát nem lehet folytatni sem a kormányzóknak, sem a kisebbségeknek. Hogyan vállalhatja például valaki azt a felelősséget, hogy részt vesz a magyar kisebbségi harc irányításában, ha nem ismeri — csak többek között — az utódállamok magyar kisebbségeinek küzdelmét,

kudarcait és eredményeit, ha nem tudja, hogy a küzdelem melyik módja vezetett el eredményhez s melyik nyomában járt kudarc, ha nem ismeri azokat a jogforrásokat, melyekből a küzdelem jogcimeit merithetik, ha nem tudják körülbelül azokat a nemzetközi szerződéseket, melyek a kisebbségek jogait garantálják, ha nem ismerik pontosan a szomszédállamokban a szláv kisebbségek helyzetét, ha nem tanulmányozták át behatóan és részletesen a régi Magyarország nemzetiségi küzdelmeinek történetét, az uralom mai birtokosainak kisebbségi helyzetükben támasztott követeléseit, panaszolt sérelmeit — s ki tudja felsorolni, hogy a legelső véleménynyilvánítás, a legelső állásfoglalás előtt mi mindent kell tudni annak, aki lelkiismeretesen és felelősséggel akar részt venni a kisebbségi harcban.

Hol vagyunk mi még attól,

hogy a tudományos felkészültség fegyvertárával harcoljuk meg harcainkat. Mi még az adatgyűjtést sem — kezdtük el. Ha valaki számonkérné, ki tudná megmondani, hány magyar iskolát zártak be, hány hold földet vettek el a maximummal magyar nemzetiségű földbirtokostól, hány magyarjku iugoszláv állampolgárt utasítottak ki, hány magyar nemzetiségű tisztviselő vesztette el állását, stb, stb. A kisebbségi küzdelem kataszterének valamilyeni adatát csak az emlékek és a rendszertelen újságközlemények őrzik.

A kassai indítványról nem azért szóltunk, hogy lássuk be mi az ötlet megvalósításának nélkülözhetetlenségét. A kassai indítvány csak arra alkalmas, hogy megmutassa: ebben az egyetlen vonatkozásban is milyen sok a betöltetlen feladat és milyen kevés az elvégzett munka.

A beográdi sajtó tovább támadja a német követet

Javult dr. Kraft állapota — Érvénytelenik a Radics-párt délbánáti listáját

Beogradból jelentik: Olshausen német követ ügye a külügyminisztérium tegnapi kommunikéje után sem intéződött el, hanem tovább foglalkoztatja a politikai közvéleményt. A sajtótámadások hangja egyáltalán nem enyhült a német követtel szemben, akit a lapok — várakozás ellenére — élesen támadnak lojális nyilatkozata után is, különösen a kormányhoz közelálló sajtóorgánumok. A támadásokkal szemmeláthatólag lehetetlenné akarják tenni Olshausen követ helyzetét Beogradban és azt akarják elérni, hogy a követet kormánya visszahívja.

Az ellenzéki sajtó hangja enyhülést mutat Olshausennel szemben. A *Novosti*, amely vezércikkben foglalkozik a Kraft-üggyel és diplomáciai következményeivel, azzal gyanúsítja meg a kormány-sajtót, hogy csak azért rendez a német követ elleni kampányt, mert így akarja elterelni a figyelmet az ügy lényegéről. A *Novosti*-nak ezt a számát egyébként eldobozták.

Orvosi jelentés
Kraft állapotáról

Beogradba érkezett hírek szerint a súlyosan megtámadott Kraft képviselő állapotában lényeges javulás állott be. A beteg láza csökkent és már ételmeit is tud magához venni, látogatókat azonban nem fogadott. Kraft állapotáról egyébként kezelő orvosa, dr. Hetzel a következő jelentést

adta ki:

Kraft István állapota. Dr. Kraft az éjszakát nyugodtan töltötte és egy keveset aludt is. Reggel némi táplálékot vett magához. Hőmérséklet 36.5. A beteg ma lázmentes, állapotában csekély javulás állott be, ennek ellenére állapota súlyos és aggasztó. A beteghez egyelőre senki sem bocsátható be. — Az este hat órakor kiadott orvosi közlés szerint dr. Kraft állapotában további javulás mutatkozik. A hányási inger csökkenőben van, a hőmérséklet csökkent. Látogatókat továbbra sem fogadhat.

Hamis aláírások a Radics-párt délbánáti listáján

A kovacsikai járás főszolgabírája jelentést tett a belügyminisztériumnak, hogy a Radics-párt délbánáti listáján, melynek Macsek a listavezetője, hamis ajánló-aláírások vannak. A jelentés szerint a listán szereplő egyik jelölt, Konyovics István, volt pécsi határrendőrségi főnök-helyettes a szlovák nemzetiségű választókat azzal vezette felre, hogy ez a nemzeti parasztpárt istája és ilyen módon bírta rá őket az ajánlás aláírására. A kovacsikai főszolgabíróságnál nyolcvanöt aláíró jegyzőkönyvet véteztett föl, amelyben kijelentik, hogy ők az ajánlást nem irták alá és senkit föl nem hatalmaztak annak aláírására. A belügyminisztérium a jelentés alapján elrendelte ebben az ügyben a vizs-

gálatot. A kovacsikai főszolgabíró járásában több ugynevezett politikai levelet elkobozott, amelyekben Radics aláírásával agítálnak a parasztság körében.

Miniszterek tárgyalásai

A belpolitikai életben csütörtökön meglehetősen csend volt és a király senkit sem fogadott kihallgatáson. Pasics miniszterelnök délelőtt Sztojadinovics pénzügyminiszter látogatását fogadta, aki beszámolt montenegrói utjáról.

Wilder belügyi államtitkár felkereste Nincsic külgügyminisztert, akivel a Radicsék ellen folyó vizsgálatról, különösen pedig a lefoglalt külpolitikai jelentőségű okmányok nyilvánosságra hozataláról tárgyalt.

A Hrvat hire az ellenzéki vezeték letartóztatásáról

A zagrebi Hrvat azt a hírt közli, hogy a belügyminisztérium bizalmas táviratban utasította az ország valamennyi főispáni hivatalát, hogy a választások előestéjén, február 7-ikén éjjel tartóztatásuk le az ellenzéki blokk vezetőembereit. Uymódon a helyi hatóságok belátásához képest községenként husz, ötven, esetleg száz választópolgárt kellene letartóztatni és huszonnégy óráig fogvatartani a Hrvat értesülése szerint.

A horvát egységpárt kiáltványa

Zagrebban most fejeződtek be a horvát egységpárt tanácskozásai, amelyekről kommunikét adtak ki. Ebben az egységpárt felhívja a horvát választókat, hogy mindenütt szavazzanak a bitóilag megerősített horvát listákra.

Az inzultált földművespárti képviselő lemondott királyi kitüntetéseiről

Beogradból jelentik: Sztajics Uros földművespárti képviselő, akit nemrég, mint ismeretes, a szerémmegyei Martinci községben egy négygyűlésen súlyosan bántalmaztak, a királyhoz memorandumot intézett, amelyben kifejté, hogy a kormány-pártok visszaélnék az uralkodó nevével a választási harcban és minden ellenzéki pártot monarchiaellenesnek bélyegeznek. Ezért Sztajics, aki tartalékos kapitány és több kitüntetés tulajdonosa, kijelenti, hogy azok után, amik vele történtek, nem tartja magát méltónak a kitüntetések viselésére.

Az egészségügyi miniszter programbeszéde

Noviszadról jelentik: Miletic Szlavkó dr. egészségügyi miniszter, a noviszadi kerület radikálpárti listavezetője csütörtökön délelőtt Temerinben négygyűlést tartott, amelyen elmondta programbeszédét. Ki-séretében részt vett a gyűlésen Sztepanovics Milán főispán is. A miniszter február 3-ikán Sztaribecsen, 4-ikén pedig Noviszadon mondta el programbeszédét.

Miniszterelnöktől — püspökig

A Miskolcon letartóztatott kalandornő Friedrich Istvánnal banketozott és a kassai püspöktől kapott ajánlólevelet

Miskolcra jelentik: A miskolci rendőrség — mint a *Bácsmegyei Napló* már jelentette — nagystílű szélhámosnőt tartóztatott le, aki milliárdos sikasztásain kívül is sokféle szélhámoságot követett el. Szerdai részletes kihallgatása alkalmával elmondotta, hogy Miskolcon, Debrecenben és Pécsen *Szücs Irma* nevelőnő álnéven szerepelt, az igazi neve *Székely Róza*. Most 41 esztendő, 21 évvel ezelőtt jött Oroszországból Magyarországra, Budapesten telepedett le, csakhamar belépett az egyik budapesti ma atóhelyre, ahol nyolc esztendőig tartózkodott. Innen kikerülve kéthetűre, zug színházának lett *Somlay Irén* álnéven növendéke.

A háboru alatt megismerkedett egy századossal, akivel közös háztartásban élt. A háboru befejezésekor ez a százados meg akart nőülmenni, ekkor ezt a tervét úgy akarta megakadályozni, hogy azt mondotta neki, *anyának érzi magát*. A százados ezután hosszabb utra ment és mire visszaérkezett, *egy vidéki lánytól szerzett gyermeket vett a szélhámosnő magának, akiről azt mondotta, hogy az ő gyermeke*. Ezt a szélhámosnő azonban leleplezték és a százados megnősült. *Szücs-Székely Róza* ekkor a családját kezdte zsarolni.

Később Kecskeméten követett el sikasztásokat előkelő körökben, ahová bejáratos volt, majd Debrecenbe tette át székhelyét. Egy alkalommal *ébredő gyűlés* volt Debrecenben, ahol *Friedrich István* is megjelent. A gyűlésen a kalandornő az emelvényen foglalt helyet és annyira magára irányította a közfigyelmet, hogy a banketten *Friedrich István*, aki nyilván valami előkelőségnek nézte, különös kitüntetésként maga mellé ültette.

Debrecenből Kassára került, ahol beférkőzött *Fischer-Colbrie* Agost püspök bizalmába, akitől ajánló sorokat kapott a katolikus papsághoz. Ezzel az ajánló-

levéllel bejutott a szanni plébániára, ahol a plébános vendégszeretetét három napig élvezte, ekkor azonban megszökött és *magával vitte a plébános pecsétjét és egy esomó különféle anyakönyvi blankettát*. Ezek után már kedve szerint használhatta az anyakönyvi nyomatvány-

nyokat. *Molnár Irma*, gróf *Török János* leánya, *Török Irén*, gróf *Andrássy Irma* nevet használta legtöbbszörre. A tömeges feljelentések folytán végre most a miskolci rendőrség ártalmatlanná tette a kalandornőt, akinek bűnlajstromát most állítják össze.

A megkergetett exminiszter

Pecics volt miniszter följe'entette Cseremov Györgyöt és a mozsorini főszolgabíró

Noviszadról jelentik: A noviszadi demokrata-párt elnöksége érdekes feljelentést tett a noviszadi ügyészségen.

A feljelentés szerint *Pecics Dragutin* volt építésügyi miniszter, a demokrata-párt noviszadi listavezetője január 11-én Titelen. Mozsorinban és Csajkás Szentivánon választói gyűléseken akart résztvenni. A gyűlést Titelen rendezés nélkül meg is tarthatták, azonban Mozsorinban megzavarták a gyűlést és *Pecics Dragutin*nak menekülnie kellett a rendezővel. A titeli gyűlés után ugyanis, amikor *Pecics Mozsorinba* érkezett, közölték vele, hogy dr. *Cseremov György* a faluban tartózkodik, azzal a szándékkal, hogy a demokrata-párt gyűlésének megtartását megakadályozza. *Pecics* azonban ennek ellenére is be ment abba a vendéglőbe, ahol a gyűlést meg akarták tartani. Alig kezdett beszélni, bejött a terembe husz-harminc főnyi felfegyverzett földműves és megtámadták a vendéglőben tartózkodó polgárokat. A fegyveres földművesek fenyegető viselkedése folytán már a vendéglő airtájában verekezés keletkezett, úgy, hogy mielőtt a rendező a szónoki emelvényig iuthattak, a volt miniszter egy mellékaitou elmenekülhetett.

A támadók észrevették a menekülő *Pecics*et, utána mentek és *többször rálöttek*, azonban a lövések

nem találtak. *Pecics* a mozsorini radikális-párt vezetőjénél, *Szucsics Zdenkónál* talált menedéket. A támadók azonban ide is követték, körülvették a házat és be akartak a lakásba hatolni. A válságos helyzetben *Szucsicsné* kiment a fegyveres csoporthoz és sikerült őket távozásra bírni. Innen a volt miniszter *Sajkás-Szentivánra* ment, aszraosok azonban itt is szétzavarták az agitációs gyűlést.

A fegyveres támadás miatt a demokrata-párt noviszadi szervezetének elnöksége *Pecics Dragutin* megbízásából bűnvádi feljelentést tett dr. *Cseremov György* noviszadi városi tisztí orvos, *Pavics György* mozsorini malomtulajdonos, *Vuics Milán* titeli főszolgabíró, *Gyenis Milán* csajkásszentiváni jegyző és *Maletin Márkó* mozsorini jegyző, valamint huszcsajkásszentiváni földműves ellen, akik a támadásban vezető szerepet játszottak.

A feljelentés megemlíti, hogy *Vuics Milán* titeli főszolgabíró telefonon felhívta dr. *Cseremov*ot és felszólította, hogy embereivel zavarja szét a gyűlést, mire *Cseremov* gárdájával *Csajkás-Szentivánra* érkezett, ahol a jegyző felfegyverezte és pálinkával itatta őket. Innen kocsin Mozsorinba mentek a gyűlés szétzavarására. A feljelentésben *Pecics Dragutin* több tanura hivatkozik, akik állításait pontos adatokkal igazolják.

Választási helyek kijelölése

Somborban és Sztarakanizsán

Sombor város tanácsa a választásokat intéző állami bizottság jóváhagyásával a következő tizenkét helyen állít fel szavazó-urnákat.

I. Azok a választók, akiknek neve A—Boh betűkkel kezdődik, az állami gimnáziumban szavaznak.

II. Buh—B betű végig és S. A központi elemi fiúiskolában.

III. G. L. Állami felső kereskedelmi iskolában.

IV. V. Gy. E. I. Állami fiu polgári iskolában

V. M. betűsök a nagy szerb templom udvarában levő fiu-gyakorló iskolában.

VI. D. J. O. A leány-gyakorló iskolában.

VII. N. R. Az Ipartestület épületében.

VIII. F. H. C. A magyar olvasókönyvtárban.

IX. Sz. Cs. Polgári Kaszinóban.

X. Zs. P. A *Pokol-vendéglő*ben.

XI. Z. K—Ke., Li., T., U. Állami óvodában.

XII. Ke-től a K. betű végig, Ny., Ty., Dzs. A Lloyd helyiségében.

A választásokat intéző állami bizottság Sztarakanizsára is elküldte már a választásokra vonatkozó utasításait, s jóváhagyta a városi tanács részéről felterjesztett szavazóhelyek kijelölését is. A város területén négy szavazóhelyet állítanak fel, még pedig a szerb iskolában, a zsidó iskolában, a Prisztai- és az Ifkovic-iskolában.

Külön szavazóhelyeket állítanak fel Oromhegyesen és Adorián-pusztán is, ami által megkönnyítik a két tanyavidék választópolgárainak a szavazást. A legutóbbi választásokon ugyanis úgy az oromhegyesieknek, mint az Adorián-pusztaiaknak Sztarakanizsára kellett bemenniszavazni. *Velevit* falu választói Oromhegyesen fognak leszavazni.

A sikkasztó

Irta: Hajnik Miklós

Az istenek már rég meghaltak, a forrásokat már nem őrzik tündérek, az erdők bozótjában csak vaddisznók rőfognak s a manók harsogó nevetése nem hallatszik többé.

Az istenek minden kísérletükkel eltemetkeztek valahová nagyon mélyre. S helyüket elfoglalta egyetlenegy, aki még nem élt akkor, amikor már zöldült a fű, virágoztak a fák s énekeltek a madarak. Az új isten fiatalabb mindenél a Földön, nem is a Föld istene, csak az embereké, mert ők tették azzá maguk fölött.

Az új isten, a Pénz, pedig hatalmasabb minden régi isteneknél. Hídeg, utálatos, kegyetlen és vak. Az emberek között lakozik s azok között tesz igazságtalanságot.

A férfiak találták ki a pénz verejtékes, tisztességes munkáik gyümölcseinek kicsorélési eszközül. Istent a rossz nők csínálták belőle.

A férfiak békén éltek volna egymás mellett. Végezték volna dolgukat s engedték volna egymást élni. Minden férfiban megvan a csendes hovágy valami magasabb, finomabb, ismeretlen világ után. De ennek a földi életnek semmi nagyobb fontosságát nem tulajdonítanak és itt különösebb előnyöket elérni nem óhajtának, hisz nem érdemes.

De vannak nők, akiknek minden vágyuk, minden gondolatuk csak apró előnyök, hírságok, kényelmek és mások feletti hatalmaskodás s akiknek teljesen közömbös minden, amiből nincs közvetlen hasznuk és akik gyűlölnék mindent, ami fölül a férfit elvonja. S ezek a nők rázúdítottak minden bajt és ahiasságot a világra.

Ezeknek a nőknek kellett a pénz. Mindig nekik kellett. A férfiak pedig megszerezik nekik mindenáron. Ha nem tudják tisztességes uton előteremteni, akkor megszerezik becsületük árán is.

Sokáig voltam törvényszéki tanácsel-

nök a fővárosban. Rengeteg sikkasztási ügyet tárgyaltam le. Hihetetlen esetek voltak közöttük. Igénytelen külsejű, szerény, kopott, szelid férfiak reszkető hangon, vonagló szájjal, alázatosan ismerték be bűnüket. S ilyenkor szemem mindig felfedezte a hallgatóság sorában egy nőt, aki diadalmasan izgett-mozgott a helyén s amikor én a három-hat évi börtönöket kihirdettem megvetőleg nézett az elítélte. Hogy az olyan hülye volt, hogy ilyen hamar rábörtök, legalább sikkasztott volna még többet az ő számára!

Nem vagyok lágy szívű ember, sokkal többet tapasztaltam az életben, mintsem hogy könnyen elérékenyednem, kiváltképpen nem az olyan emberek iránt, akik a jog és törvény megkerülésével akarnak meggazdagodni a becsületlen emberek rovására. Hiába hoztak fel a védők enyhítő körülményeket, én nem fogadtam el enyhítő körülményül semmit olyan esetben, amikor valaki, akinek tisztességes megélhetése biztosítva volt, azért sikkasztott, hogy orkólestelen személyeket tarthasson ki és fényűző életet élhessen. A törvény teljes szigorával jártam el velük szemben s a lehető legnagyobb büntetést mértem ki rájuk ő Felsége a királyi nevében, nyugodt lelkiismerettel.

Mondom, nem vagyok lágy szívű ember. De egyszer — igaz, hogy csak egyetlenegyszer — megtörtént, hogy maind nem elérékenyedtem én is. Nem mintha ez az érzés megzavart volna abban, hogy a törvény teljes szigorát alkalmazzam, de tagadhatatlan, hogy megrögzött bennem akkor valami. Talán részvétfele? . . . Vagy felháborodás volt? . . . Nem tudom biztosan. Elég az hozzá, hogy abban az esetben nem szívesen teljesítettem kötelességemet s önkéntelenül keresztetem magamban az enyhítő körülményeket szenvedélynek e szerencsétlen áldozatával szemben.

Elöttem állt a férfi, Férfi? . . . Nyomorult, esenevész reszkető emberke volt. Hebegett, dadogott, szipákolva beszélt, érzett a hangján a torkában lapangó sírás. A padlót nézte és sovány

kezét összekulcsolva állt s bűtykös, sápadt ujjait ropogtatta kétségbeesésében. Vallott, mindent beismer, nem volt semmi melegsége. Egy nagy vállalat föl fizetett pénztárosa volt, feleségével és négy gyermekével gondtalanul élt. És mégis sikkasztott, éveken át, rendszeresen, ezer forinttal takargatva bűnét, csak azért, mert, mert . . .

Nem vallotta be, hogy miért? Csak azt mondta, hogy elköltötte, az utolsó fillérig elköltötte, hívják el neki, hogy elköltötte, nem maradt semmije, egy fillérje se, mind elköltötte.

Mögötte pedig, a hallgatóság között, az első padban ült egy hölgy, aki mindjárt a tárgyalás elején a szemembe ötlött. Szép vonásai voltak, kissé tulságosan kifejtve ugyan, de azért arca bájosnak volt mondható, amennyiben szereti valaki a viharos mult és mindenre elszántság romlott női bájoságát, amely tapasztalatlan férfiakat, annyira vonz harnadrangú orioncsillagok felé. A fizetett pénztárosa adja ezeknek a nőknek a főlényt elbódult családapák szemében erényes hitvestük fölött. Mert minél romlottabb egy szép nő, annál veszedelmesebb, hatalmasabb és ellentételatlanabb a tisztességes férfiak szemében, mert a természetük legmélyén fekvő, végleg eltemetett hűt moesarárt az érzékiségnek kavariák fel mindenre hajló bájaikkal. Szörnyű rabság az, amelyben az ilyenfajta nők tudnak tartani egy férfit, akit sikerült szenvedélyük rabszolgájává alacsonyítaniok. S akkor minden elhomályosul az általuk elhajított férfiban: becsület, kötelesség, minden. El kell pusztulnia, mert hisz el akar pusztulni ő érte, az imádozott nőért akar elpusztulni! . . . Iszonyatos örület ez és nagyon gyakori.

Ezt a szerencsétlen hebegő-dadogó nyomorult embert is, aki előttem állt, ez az örület tette sikkasztóvá. Ez nyilvánvaló volt előttem. S kedvem lett volna megmondani neki: Nézz hátra, te nyomorult ember, nézd meg azt a kiélt kiéltetett, hitvány nőszemélyt, aki eljött gyönyörködni a te pusztulásodban s eljött azért is, hogy te az ő felmentésében

ne légy képes bevallani, hogy az elsikkasztott pénznek ő az orgazdája! Nézd csak jól meg ezt a cinikus arcu nőt, aki tönkre tett téged és valld be, csak azért is valld be, hogy mindazt a pénzt, amit sikkasztottál, neki adtad. Akkor én megvizsgáltatom az elmeállapotodat s futni hagylak.

De nem szólhattam így, mert hisz fő tárgyalás volt és én voltam az elnök. Így hát csak a szájam szélét harapdáltam kissé idegesen és unottan, amíg a védő és az ügyész beszédei tartottak. Azután a tárgyalást felfüggesztettem s ítélethozatalra visszavonultam. Enyhítő körülményül csak büntetlen előéletét számíthattam be. Csakhamar készen voltam az ítélettel s visszatérve a terembe, megnyitottam a fő tárgyalást s megkezdtem az ítélet kihirdetését ő Felsége a királyi nevében.

Mikor oda érkeztem, hogy : és ezért négyévi börtönre és öt évi hivatalvesztésre ítéltetted, az elítelt melőlől zokogás tört fel s a nyomorult ember térdre rogyott. És ugyanabban a pillanatban, amely minden jóérzésű emberre nézve csak megdöbbentő lehetett, cinikus, gunyos kacaj hangzott fel a hallgatóság sorában: a nő, az a nő merésztelt nevetni!

Azonnal félbeszakítottam az ítéletki- hirdetést s ujjal mutatva a nőre, dültől remegő hangon szóltam a teremben álló fegyveres fegyverre:

— Vezesse ki azt a rongy nőszemélyt és tartsa őrizet alatt, amíg igazoltatva nem lesz. A törvénykezés tekintélyét senki sem sértheti meg büntetlenül! Fügyelmeztetem a hallgatóságot, hogy tartózkodjék mindennemű tetszésnyilvánítástól!

Szécventől és dültől lángvörös arccal követte a fegyvert az a nő. A nyomorult elítelt pedig visszafordult és nézte őt, feleltve az ítéletet, mely ki- törölte őt a tisztességes emberek sorából, feleltve démonának gunyos nevetését, mindent feleltve, mámoros rajongással nézte, nézte, amíg csak az ájtó be nem csukódott mögötte, boldogan falta szemeivel.

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

A román színház nesztorának, Nottarának, most ünnepezték ötvenéves színházi jubileumát Bukarestben. A jubileumi ünnepély, amelyen résztvett a királyi pár is, a bukaresti Nemzeti Színházban folyt le, ahol ez alkalommal megjelentek a fővárosban vendégszereplő kolozsvári magyar színészek, Janovics Jenő dr. igazgató vezetésével. A román üdvözlő beszédek után a magyar színház nevében a jubiléumot Janovics Jenő dr. is köszöntötte; beszédében hangoztatta, hogy a magyar és általában a kisebbségi színházak nemcsak konvencionális hódolattal üdvözlnek román kariatársukat, hanem abban a meggyőződésben, hogy üdvözlöttek szimbólum: jelképe annak, hogy a kisebbségi színházak keresik a testvériség útját és boldogok, ha őszinte baráti érzéssel találkozhatnak. Amikor a magyar színház vezető befejezte nagy hatást tett beszédét, a jubileumi Nottara hozzálépett, megölelte és megcsókolta. A román és magyar művészet testvériségének ezt a spontán és vallomásszerű megnyilatkozását a közönség viharos ovációval pecsételte meg. Nottarát ezután a kolozsvári román színház és a besszarabiai orosz színészek képviselői üdvözlöttek.

*

Kurtyákat, a rutén parasztek harcias képviselőjét, a pápa a Szent Gergely lovagrend nagykeresztjével tüntette ki. A parasztervező lovagválasztása fényes ünnepség keretében folyt le a napokban Huszton, a görögkatolikus templomban, ahol Boksay kanonok nagy beszéd kíséretében tűzte fel Kurtyák mellé a pápai keresztet. A lovagválasztást Kurtyákot hívei a mise után bőséges és gazdag banketten ünnepelték.

*

Az Erdélyi Muzem Egyesület az elmúlt hónapban az elhunyt Eszterházy Kálmán helyébe Ugron Istvánt, a Magyar Párt vezérét választotta meg elnöknek. A választást jóváhagyás végett az egyesület bejelentette a vallásügyi miniszternek, aki a napokban — legnagyobb meglepetésre — leiratott intézett az Erdélyi Muzem Egyesülethez, amelyben tudatta, nincs abban a helyzetben, hogy Ugron István elnököt választását megerősítés végett a király elé terjessze. A magyar egyesület elhatározta, hogy ezután új nagygyűlést hív össze, amelyen Ugron István helyett új elnököt választ.

*

A kalotaszegi magyar pártszervezet, amely február elsején nagygyűlést tart, meghívókat bocsátott szét, amelyekben a következőket adta tudtára a kalotaszegi magyaroknak és a magyar politikai mozgalom vezetőinek: »Negyedik esztendeje, hogy Kalotaszeg magyar népe hallatta szavát. Negyedik esztendeje, hogy Kalotaszegen először mondtuk ki a szót: a magyar nép nem hagyhatja gazdátlanul az ő elárult sorsát. Az esztendő elmúlt azóta és sorsunk csak rosszabbra fordult, nagyon megnehezedett. Új kilátás nem nyílik seholt s a nagy bizonytalanságok egy részének abban van az oka, hogy az erdélyi magyar politika nem tartotta be azt az utat, amelyen annak idején Kalotaszegről elindult. A régi Magyarországon a törvényhatóságok felirat alakjában fordultak véleményeikkel a rendkhez és a törvényhozáshoz. Kisebbségi sorsban tagozatokból áll a mi politikai egységünk s egy tagozatnak, ha mondani valójában van az egész magyarságot érintő kérdésekben, közgyűlési határozat alapján hozhatja meg a maga feliratát az egységes párthoz. Nekünk, akiket Kalotaszeg népe állított ki az élre, kötelességünk most számot adni. Ha most zsákutcában vagyunk is, a ki vezető utat megtalálásában nincsen lehetetlenség, csak megkeresésükre a munkát, a fűrészt és a gyújtószert

nem szabad sajnálni. Számadásainkban sok a szomorúság, de vannak reményeink és jól megfontolt terveink. Mindazokat beletámasztjuk kivánjuk bizni. Ezért hívunk össze benneteket Kalotaszeg magyar népe, a ti feladatotok, hogy hívó szavunkra magyar sorsotok öntudata megdobbanjon a szívetekben és eljőjetekek. Mi terveket szövünk, de a döntés joga a ti kezetekben van. Nekünk, a ti vezetőségeteknek bizalmato-

kat, vagy a bizalmatlanságot nyitvántatók, de sorsotok felett a ti kötelességetek határozni. Azért hívunk, hogy tanácskozzunk és aztán határozzunk. Mindnyájunk sorsa, sokszáz esztendő alatt szerzett, nehéz munkával megtartott vagyonaink s megválthatatlan lelki kincseink vannak veszendőben. Senki helyettünk meg nem védelmezi. Ami a miénk, mindazért magunknak kell sikra szállani.

RÁLÓTTEK HORTHY VONATÁRA

HIVATALOSAN CÁFOLJÁK A MERÉNYLET HIRÉT

Budapestről jelentik: A fővárosban szerdán az a hír terjedt el, hogy

ismeretlen tettesek rálöttek Horthy Miklós kormányzó vonatára.

A budapesti sajtó nem emlékezett meg a kormányzó ellen elkövetett merényletről, ellenben a *Neue Freie Presse*, a legkomolyabb és legjobban informált bécsi lap csütörtök reggeli számában részletesen beszámol a merénylet körülményeiről. A *Neue Freie Presse* szerint

a kormányzó szalonkocsijára, amelyben Horthy Cegléd felé utazott. Vecsés közszécsé közelében rálöttek, azonban a golyó célt tévesztett és minthogy a vonat nem állt meg, a tettes elmenekült.

A *Neue Freie Presse* közleményével szemben a magyar kor-

mány cáfolatot bocsátott ki, amely azonban ellentmond önmagának. A cáfolat szerint Horthy kormányzó nem szerdán, hanem kedden utazott át Vecsésen és nem különvonaton, hanem gyorsvonaton, amelyhez szalonkocsiját hozták kapcsolni.

— Az említett vonat utasai között — folytatja a cáfolat — egy sincs, akinek a lövésről tudomása lett volna. A kormányzó környezetében senki nem hallotta a lövést, így nem hallották a vonaton tartózkodó detektívek sem.

A cáfolat ezután a következőképpen folytatódik:

— A hír onnan keletkezett, hogy a vonatkísérő személyzet egy tagja jelentést tett a lövésről. A vonatkísérő személyzet többi tagjának nincs tudomása arról, hogy rálöttek volna a kormányzó szalonkocsijára.

Franciaország minden erejéből támogatja az Európai Egyesült Államok tervét

Herriot hevesen támadta a kamarában a német militarizmust és szellemi leszerelést követelt

Párisból jelentik: A kamara külügyi vitája során Herriot miniszterelnök nagy beszédet mondott. Beszéde elején kijelentette, hogy a legutóbbi kormányváltás óta a genfi jegyzőkönyv volt a külpolitika legfontosabb eseménye. A döntőbírádság, a biztonság kérdése és a leszerelés azok a nagy elvek, amelyeket a francia békepolitika követ.

Áttért ezután a miniszterelnök a szövetségesek közötti adósságok kérdésére. Franciaország nem akarja letagadni adósságait, de joga van arra, hogy barátaival szolidaritást várjon el. Ezután az Oroszországgal való viszony helyreállításáról beszélt. Szükséges volt ezt a viszonyt helyreállítani, mert szükség volt a nagy orosz népet az elővendő béke művébe belevonni.

A kölni zóna kérdésére tért ezután át. A rajnai tartomány megosztása a legfontosabb biztonság Franciaországra nézve. Sajnos, ma mind az egyetlen biztonság, amely a versaillesi szerződés biztosít. Foch tábornok annak idején katonai határvonal megteremtését javasolta. Anglia és Amerika akkor ezt a javaslatot elutasították, tehát Franciaország joggal léphet szövetségesei elé, joggal mondhatja, hogy távolítsák el azt a történelmet, amely állandóan Franciaország ellen van irányozva. Németország ellen nem érvényesített semmiféle rosszakaratot, vagy gyűlöletet, de Franciaországnak joga van azt mondani, hogy biztonságát biztosítva akarja látni. Nem lehet azt állítani, hogy Németország igazán leszerelt. Franciaország joggal követelheti, hogy a német militarizmus többé soha föl ne támadhasson. Németországban teljesen helyreállított megint a régi nagy ve-

zérkar. Németország gyárai és ipartepei Versailles ellenére föllendültek, s amíg ez a helyzet tart, addig természetesen követelése Franciaországnak, hogy állandóan ügyeljen Németországra.

Amerikai szövetségeseink jól tudják — mondotta Herriot — hogy Franciaország nem nyugodhatik meg mindaddig, amíg Németországból folyvást áthallatszik a fegyvercsörgetés. Seeckt tábornok azt mondta, hogy az elvesztett csaták emlékének kell edződni az elővendő küzdelmekre. Az ilyen tanok hirdése a legnagyobb veszedelem. Nem anyagi leszerelésről kell itt beszélnünk, mert az nem is oly fontos, szellemi leszerelés biztosítható csak igazán a világbékét. Megengedem, — folytatta Herriot — hogy a legutóbbi német választások a demokratikus pártok javára mutatnak eltolódást. Meg kell azonban jegyezni, hogy Németországban messziremenő propaganda folyik Franciaország ellen, s ez a propaganda egyre terjed, egyre szélesedik. Mikor erről beszélünk, akkor nem a birodalmi kormányról beszélünk. A népek erkölcsre szomjaznak és ezt a szomjúságot feltétlenül csillapítani kell. Már most, mit szólnak ahhoz, hogyha a népek azt látják, hogy száz esztendővel azután, hogy I. Napoleón a Szent Ilona szigetet könnér sziklákon befejezte életét, a világháború föfelidézöje mint nagy földbirtokos az ura el minden kényelem közepette. Vajon kielégítő-e ez a népek erkölcsi érzését? És mit fognak a népek szólni ahhoz is, ha azt látják, hogy Bajorországban, a háború második főbűnösé egyre jobban közeledik intrikáinak céljához? Herriot beszéde végén azt mon-

dotta, hogy Franciaország tisztán elő akarja mozdítani Európa helyreállítását és ujászületését és minden erejéből támogatni fogja az Európai Egyesült Államok megteremtését. Franciaország a népek kibékülését kívánja, de ezt csak a demokráciák jöhetnek megvalósítani. Azok a demokráciák, amelyek most állandóan szemben állnak még hatalmas erőkkel. Beszédét így fejezte be:

— Békét akarok és a békéért akarok dolgozni, de ennek az előfeltétel az országom biztonsága. A kamara 341 szavazattal 32 ellenében elhatározta, hogy Herriot beszédét kiplakázza.

A francia ellenzék Herriot beszédében a Poincaré-politika érvényesülését látja

Párisból jelentik: Herriot miniszterelnök szerdai nagy beszédét politikai körökben általánosan úgy értelmezik, hogy a kormány tudatára jött annak, mennyire fontos, hogy a francia külpolitika tengelyévé az ország területi biztonságát tegye. Erről vitatkoztak a kamara folyosóin a miniszterelnök beszéde után és ebben a kapcsolatban a politikusok között sok szó esett ismét arról az állítólagos tervről, amely egyébként pártkülönbség nélkül hitelre talált, hogy Németország garancia-paktumot fog ajánlani a francia kormánynak. Az ellenzékben úgy magyarázták Herriot beszédét, hogy a miniszterelnök végre felismerte Poincaré politikájának helyességét, hiszen szükségesnek tartja fontolóra venni a német veszedelmet.

Herriot hívei élénken tiltakoztak az ilyen elferdített magyarázat ellen és a karter hívei nagy energiával utaltak arra, hogy egészen más, ha Franciaország miniszterelnöke nem hony szemel a német monarchisták állítólagos mozgolódásai előtt, ha számításaiiban nem mellőzi a német jobboldali megmozdulást, amiről az egész világ tudomást vett, mint Poincaré erőszakos hatalmi politikája.

Cseh politikusok

Magyarország katonai ellenőrzéséről

Nem hisznek a leszerelés őszinteségében

Prágából jelentik: Politikai körökben semmiképpen sem osztják azt az optimizmust, amely gróf Bethlen Istvánnak a katonai ellenőrzés kérdésében tett kijelentésében megnyilatkozik.

A magyar kormány fölöslegesnek tartja Magyarországon a katonai ellenőrzést, minthogy szerinte Magyarország teljesítette a békeszerződésben vállalt katonai kötelezettségeket. Ezt Csehszlovákiában nem hiszik el, meg vannak róla győződve, hogy az ellenőrzés keresztülvitelénél ki fog derülni, hogy nem egy kérdésben Magyarország nem teljesítette kötelezettségeit. Ez azonban nem a kormány jóakarátán múlik. Németországban is így volt ez a kölni zónánál. Ott is a kormányban meg lehetett a jóindulat, mégis meg lehetett állapítani számos mulasztást.

Az antantnak azonban nemcsak a kormány jóindulatát kell számbavennie, hanem a reakció rosszindulatát is. Hiszen éppen a reakció az, amely a békeszerződésbeli kötelezettségek teljesítését megakadályozza. Ami speciálisan Magyarországot illeti, itt sincs különben. Sem a magyar, sem a német kormánynak nem tehető szemrehányás. Az egész kérdés azonban egy pontra koncentráldódik. Akarják-e a békeszerződésben vállalt kötelezettségeket teljesíteni, igen, vagy nem? Ha akarják, akkor mindkét kormánynak bátorsággal kell bírnia, hogy a reakció ellen fellépjen.

CIRKUSZ

***

Mindenki
nyert egy könyvet

Az egy hold föld kisorsolása után és a körutazási jegyek kisorsolása előtt — hogy a közbeszó idót kitöltjük — elhatároztam, hogy nagy sorsjátékot rendezek, amelyben mindenki résztvesz, vallási, nemzeti és nemzetiségi különbség nélkül. A húzás már meg is történt és minden pályázó nyert egy könyvet. Egyik kalapba betettem kis papírszettekkel felírva a résztvevők nevét, másikba a könyv címét és a két kalapból egyszerre húztam ki egy-egy cédulát, hogy kinek-kinek melyik könyv jut. A sorsolás részletes eredményét alább közöljük:

Az egy hold föld szerencsés nyertes, Roth Melanie számára Jókai *Az új földesur* című regényét sorsoltuk ki. Radics és Korosce nyerték Stendhal *Vörös és fekete* című regényét. Márfi József kapta Mikszáth *Gaiamb a kalitkában* című kötetét. A szuboticei barigazgatóságának Gorkij *Éjjeli menedékhely* című színművét juttatta Fortuna istenasszonya. Dr. Ogyanov Szvetozár szuboticei ügyvéd Anatole France *Az istenek is szomjaznak* című regényét kapta. Primo de Riverának Dosztojevskij *A félkegyelmű* című regényével kedveskedett a sors. Dr. Sántha György, a magyar párt elnöke és társai Shakespeare *Sok hűhő semmiért* című színművét nyerték. Schön tatának Jókai *Óreg ember nem vén ember* című regényét húztuk ki a kalapból. Prónay Pál volt alezredes nyerte Paulini Béla *Gyilkos bácsi* című bohózatát. A szuboticei villanytelep igazgatósága Mikszáthnak *Mikor a méces már csak pislog* című elbeszélés-kötetét kapta. H. Vilmosnak jutott Herceg Ferenc *Fent és lent* című regénye. Róna Árpád, a szuboticei Bárány-szálló igazgatója Moly Tamás *Csak nővel ne!* című detektívregényét nyerte. Anita Berbernek, a hírhedt táncosnőnek Hatvány Lajos *Feleségek felesége* című tanulmánya jutott. Lelbach Gyula nagybirtokos, hogy egyszer már kapjon is valamit, Jókai *És mégis mozog a föld* című tanulságos regényét kapta. Lederer Gusztáv esendőfőhadnagy és k. nejeinek jutott Victor Hugó *A nyomorultak* című regénye. Fesch Tusi kisasszony, a szuboticei bárban alkalmazott tündér Ady *Szeretném, ha szeretném* című verskötetét nyerte.

Göndör Ferenc bécsi emigráns lapszerkesztő kapta Madách *Az ember tragédiája* című drámáját. Dr. Nagy Ödön szuboticei ügyvéd jutott Jókai *Egy játékos, aki nyer* című regényéhez. Vizsont Steiner Kálmán gyáros Perutznek *Kilenc és kilenc között* című regényét nyerte. Dr. Cseremov György orvosnak, a noviszadi Smao közismert cinikének Molière *A botcsinálta doktor* című vígjátéka jutott. A soproni gyilkosság tettese, Frorich Ernő dr. egy *Új testamentum*-ot kapott. Bachrach bácsi szuboticei földbirtokosnak Georg Kaiser *Gáz* című drámáját sorsoltuk ki. A radikális-párt kizárt disszidensei Anatole France *Párttűlő angyalok* című regényét kapják. Dr. Ney László orvos nyerte Szederkényi Anna *Amíg egy asszony eljut odáig* című regényét. Dr. Csettle János ügyvédjelöltnek sorsoltuk ki Gárdonyi Géza *A bor* című népszínművét. A Kráfft-elleni támadás vezetője Wells *A láthatatlan ember* című fantasztikus regényét kapta. Szántó Róbert, a pap-költő Heltai *Püszisip* című verskötetével tüntette ki a sors. A szuboticei Műpártók Körének vezetősége Jókai *Mire megvénülünk* című regényét nyerte. A népszövetségnek jutott Ossendowski *Allatok, emberek, istenek* című utelírása. A magyar Kuria, mint a legmagasabbfokú független bíróság Füst Milán *Változtatnod nem lehet* című verskötetét nyerte. A szuboticei

Löwy Simon-cégnek a szerencse Heltai Jenő *Végeladás* című humoroszk-gyűjteményét juttatta. A Horváthki-féle temetkezési vállalat kapta Lagerlöf *A halál kocsisa* című legendáját. A Délbácska szerkesztősége nyerte Tolsztoj *A sötétség országa* című regényét. Pribicevics Szvetozár közoktatásügyi miniszternek sorsoltuk ki Zola *Nana!* című regényét. Andrejev Leonid kitűnő beszélője, A köd Ploszkovics Lukácsnak jutott. A jugoszláviai független munkáspárt Ibsennek *A társadalom támasza* című színművét nyerte. Falcione Árpád földbirtokos is Ibsen-dramát nyert. A népgyűlölet. Szántó Gábor dr. kapta Möriz Zsigmond *Nem élhettek muzsikaszó nélkül* című elbeszélés-kö-

tetét. Hirth Aladár temetkezési egyesületi főrendesnek Mikszáth *Az én halottaim* című nekrológ-gyűjteményét, továbbá Ady *Halottak élen* című kötetét és Ibsen *Ha mi halottak feltámadunk* című színművét sorsoltuk ki. Azért kap három könyvet, mert három haldoklót biztosított. A Ferrum-gyár nyerte Zola *Az összeomlás* című regényét. Dr. Kalmár Elemér ügyvéd Szöllösi Zsigmondnak *Párba a korzón* című elbeszélés-kötetét kapta. Diószeghy Tibor hírlapírónak kisorsoltuk Izrael Zangwill *Akit fölvet a pénz* című szatiráját.

A szerencsés nyercök a kisorsolt könyveket a szuboticei Mamuzsics-féle könyvkereskedésben vehetik meg.

dió

Baldwin a Népszövetségről
és a genfi jegyzőkönyvről

Olyan Népszövetségre van szükség, amely minden nagy népet magában foglal

Londonból jelentik: Lord Grey az angol népszövetségi ligák tisztelőre fogadóestét rendezett, amelyen Baldwin nagy beszédet mondott. Hangsúlyozta, hogy ő és minisztertársai *híven ki fognak tartani a Népszövetségben megtestesült ideál mellett*, de óva int attól, hogy egy olyan csonka Népszövetségre, mint a mai, tulságosan nagy feladatokkal ruházzanak, mert a teher alatt összeroppan. Kifejtette, hogy olyan Népszövetségre van szükség, amely minden nagy népet magában foglal és minden nagy nép erkölcsi támogatására van felépítve.

Beszéde további során a genfi le szerelési és biztonsági szerződés tervének keletkezését ismertette Baldwin, aki kifejtette, hogy ő és Chamberlain vigyázni fognak, hogy a jövőben a Népszövetség ülésén a brit delegátus ne igérjen semmi olyan kötelezettséget, amelyet a későbbi angol kormány nem tehet magáévá egész terjedelmében és min-

den fentartás nélkül, mert minden brit kormány tartozik a dominiumok fel fogására tekintettel lenni. Eppen ezért az angol kormány ezentul gondoskodni fog róla, hogy azok a kérdések, amelyek a Népszövetség ülészaka elé kerülnek, jóval a teljes ülés előtt tisztázva legyenek az angol kormány és a dominiumok képviselői között és így Anglia képviselője, aki minden fontos ülésen maga a külügyminiszter lesz, abban a helyzetben legyen, hogy az ilyen tisztázott kérdésben az angol kormány és a dominiumok egyhangu véleményét juttathatja érvényre.

— Szükség van ilyen egyhangu és egyöntetű fellézésre. — végezte beszédét Baldwin — mert különben a világ szemé előtti megmozog a brit világbirodalom jószándékába vetett hit, holott Anglia csak akkor számíthat a hasonló gondolkodású kis államok támogatására, ha az egész világ meg van győződve szándékainak tisztasága felől.

Pallavicini örgróf éles támadása
Horthy és a Bethlen-kormány ellen
Felfüggesztették a Károlyi Mihályt éljenző képviselők mentelmi jogát

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés csütörtöki ülésén gróf Széchenyi Viktor volt az első felszólaló, aki azzal a népdallal kezdte beszédét, hogy »Lekaszálták már a rétet, nem hagytak rajt virágot.« E poétikus kezdetből arra lyukadt ki, hogy előtte felszólalók már minden témát lekaszáltak előle, de azért ő mégsem fog éhenhalni, hanem elmondja véleményét a többtermeletről. Kifejezte azt a kívánságát is, hogy az állam nyuljon a földhözjutott kisemberek hóna alá. (Helyeslés jobbról.)

Pallavicini
a szovjetszerződésről

Pallavicini György örgróf támadta ezután a kormányt a szovjettel kötött szerződés miatt.

Gróf Sigray Antal: Már nem lehet rajta segíteni!

Pallavicini: A *Neue Freie Presse* megírta, hogy a magyar kormány bécsi követsége útján felkérte a szovjet-köztársaságot, hogy a magyar belpolitikai viszonyokra való tekintettel négy hónapra halassza el a szerződés ratifikálását. Az orosz szovjet válaszában közölte, hogy neki teljesen mindegy, hogy mikor lesz ratifikálva, sőt az is mindegy, hogy egyáltalában lesz-e ratifikálva, mert arra semmi súlyt nem helyez. Ime egy szerződés, amely az országban általános visszatetszést

kelt és még ezt is így kezeli Oroszország.

Gróf Sigray Antal: Quantité negligible!

Horthy és az Ulain-puces

Örgróf Pallavicini György: A miniszterelnök ur Eckhardt Tibornak egy napirendi felszólalására adott válaszában azt a kijelentést tette, hogy ami azt illeti, hogy a kuria a Bobula-ügyben Ulain Ferencet felmentette, ez igaz, de ez nem jelenti azt, hogy Ulain mint nemzetgyűlési képviselő egészen korrektil jár el, mert rajta (a miniszterelnökön) mulott, hogy tökéletes bizonyítékokat nem produkáltak, nem akart bizonyos magas személyeket bevonni a dologba. De ha ezt megtette volna, a bizonyítékokat feltárta volna, akkor bizonyára másként ütött volna ki a bizonyítás. Engem ezzel a rendszerhez egyetlen szál sem köt és csak örülök annak, hogy egymást marcangolják, cájólják. Eppen a miniszterelnök ur az, aki a saját legfőbb tekintélyét Horthy kormányzót úgy állítja be, hogy miatta nem lehetett tökéletesen bizonyítani. Ilyen körülmények között ne csodálkozzék a miniszterelnök ur, ha a külföldi lapokban olyan hírek jelennek meg, hogy ő diktatúrára törekszik.

Kis nők az állami autókban

Pallavicini: Az állami autókat

nem mindig hivatalosan használják fel. Az egész város tudja, hogy nemesak a miniszterek használják az állami autókat és egész Budapest kacagott, amikor egyik miniszter autója összeütközött egy másikkal és ebben sem a miniszter, sem felesége, sem anyósa nem ült, hanem valaki más. Téves az az állítás, hogy Tisza István felesége is állami autón járt, mert mindenki tudja, hogy Tisza István felesége, aki mindennapos volt itt a Házban, mindig saját autóján jött be. Wekerle felesége, aki férjének miniszterelnöksége idején mindennapos volt a Házban, saját vidékről felhozott fogatán járt be. Ne hivatkozzék a miniszterelnök ilyen esetekre, amelyek nem állják meg helyüket.

Pallavicini ezután kieltentette, hogy a jelenlegi magyar kormányt nem tartja alkotmányosnak és ezért nem fogadja el a költségvetést.

»Károlyi sógora« — mint érv

Berki Gyula kormányfőtanácsos élesen támadta ezután Pallavicini György örgrófot, aki ellen legsúlyosabb vád gyanúnt azt hozta fel, hogy sógora Károlyi Mihálynak. Védte a Bethlen-kormányt, amely — szerinte — konszolidációt teremtett Magyarországon. Ezután élesen támadta a szociáldemokrata-párt vezetését, amelyről azt állította, hogy a legszélsőbb pártpolitikai utasításokat fogadja el külföldről, azoknak a bolsevikieknek a részéről — mondotta — akik állandó rágalomhadiáratot viselnek Magyarország ellen.

— A polgári radikálisok — folytatta — azokkal szövődtek, akik külföldi hatalmak támogatását veszik igénybe hazájukkal szemben. Nem gondolják, hogy a kormány gondoskodhat a megforlásról?

Attért ezután a numerus clausus kérdésére.

— Az igazi fajvédelemnek nem az az eszköze — mondotta — amit a bevándorolt fajúktól hallunk. A diáknymor szorosan összefügg a numerus clausussal, amelynek főeredménye az, hogy eddig több száz milliárdnyi összeg vándorolt ki külföldre.

Lendvai-Lelmer István (fajvédő): Bár a gazdák is utána mentek volna!

Berki Gyula: A numerus clausus azzal a veszedelemmel jár, hogy az utódállamok hasonló rendszabályokkal akadályozzák meg a magyar kisebbséghez tartozó diákokat tanulmányaik folytatásában. A diákokra is káros a numerus clausus...

Petrovác Gyula (fajvédő): Tessek megkérdeznii a diákokat!

Berki Gyula: A kereszténységben is van szabadelvűség. Ez a liberalizmus megköveteli a becsületet toll védelmét és a szólásszabadságot. Csatlakozik gróf Hoyos Miksa javaslatához és követeli a numerus clausus revízióját.

Lendvai-Lelmer István: Meg kell szigorítani!

Eckhardt Tibor: A diákok majd elintézik!

Berki Gyula után Gaal Gaszton beszédében kifejtette, hogy az új házszabályokra nem volt szükség.

A nemzetgyűlés pénteken tartja legközelebbi ülését.

Tilos Károlyt éljenezni

A nemzetgyűlés mentelmi bizottsági csütörtöki ülést tartott, amelyen letárgyalták a budapesti törvényeseknek azt a kérését, hogy a Károlyi Mihály életése címén vád alá helyezett Nagy Vince, Nagy Ernő, Pikler Emil, Farkas István, Peyer Károly képviselők mentelmi jogát függeszse föl. A mentelmi bizottság a kikért képviselők mentelmi jogát felfüggesztette.

A választások után kezdik meg a harmadosztályu kereseti adó kivetését

Elhalasztották az adókivető bizottságok tárgyalásait is

A harmadosztályu kereseti adó kivetését a pénzügyigazgatóság — mint a *Bácsmegyei Napló* már jelentette — január első felében akarta megkezdeni. Utóljára 1920-ban állapították meg Szubotícán a harmadosztályu kereseti adót és rengeteg bonyodalmat idézett elő épp az utóbbi időben is, hogy az új adókivetés évek óta késelt már. Most azonban végre elkészültek az adóajánlatok, megalakultak az adókivető-bizottságok és így semmi akadály se volt már az adókivetés megkezdésének.

Miután azonban a választási törvény értelmében harminc nappal a választások előtt senki sem idézhető meg, így nem tarthatók adótárgyalások sem és ez a körülmény újból szükségessé tette a harmadosztályu kereseti adó kivetésének az elhalasztását. A pénzügyigazgatóság ezért nem kezdte meg az adókivetésüket, mert a bizottságok ugyanis csak néhány napig folytathatták volna munkájukat és azután a február 8-iki választásokig félbe kellett volna azt szakítani.

A harmadosztályu kereseti adó kivetését most már csak a választások után fogják megkezdeni. Az előkészítő munkálatokat a pénzügyigazgatóság már befejezte és így a harmadosztályu kereseti adó kivétele a választások után, még február első felében, megkezdődik.

Először csak az I—IV. kör adófizetőinek harmadosztályu kereseti adóját fogják letárgyalni majd, valószínűleg március folyamán megkezdik a IV—VIII. kör adózók harmadosztályu kereseti adójának kivetését is. A feleket nem fogják beidézni az adótárgyalásokra, hanem csupán ki fogják függeszteni a sora kerülő adófizetők névsorát a város-házán, az adókivető-bizottság hivatali szobájának bejáratánál.

Egy kémkedési pör reprice

Androlics Danica visszavonta korábbi beismerő vallomását

Beogradból jelentik: *Androlics Danica* kémkedési pörében, amelyben a bíróság az októberi tárgyalás után felmentő ítéletet hozott, a legfőbb semmitörvény határozata értelmében újabb tárgyalást tartottak. A vádlottakat: *Androlics Danicát*, *Mitkovics Iván* egyetemi hallgatót, *Abdagics Szulejmán* hirdetési ügynököt, *Krusnyákné Filipovics Mirót*, akiket újból letartóztattak, a fogházból vezették elő a tárgyalásra. *Krusnyák Kazimir* kapitány a letartóztatás elől külföldre menekült.

A tárgyalás első napján, szerdán *Androlics Danicát* hallgatta ki a bíróság. Vallomásában tagadta mindazt, amit annak idején a nyomozás és a vizsgálat folyamán vallott. Azokat az állításait sem ismételte meg ezuttal, amelyekről a bíróság az első főtárgyaláson megállapította, hogy fantasztikus és ellentmondó mesék. Arra a kérdésre, hogy miért terhelte önmagát és vádlottársait, *Androlics* ezt válaszolta:

— Nem akartam kompromittálni a vizsgálóbírókat. Tartoztam neki ennyi hálaival, mert a fogházban kivételes bánásmódban részesített: husz dinárt és két liter tejet kaptam naponta.

Minden kérdésre mosolyogva, hahótázva felel, láthatóan mulat azokon a vádakon, amelyeket eddig összehordott maga és mások ellen és amelyekről most szüntelenül azt hangoztatja, hogy koholmány. *Radics Istvánról* kijelenti, hogy ismeri, mert négy hónapig volt a könyvkereskedésében alkalmazásban. Azonban csak üzleti levelezést intézett *Radicsnál*, politikai vagy pártügyek nem kerültek a kezébe. *Dr. Macsekre* nem emlékszik, de nem tartja kizártnak, hogy látta, mert *Radicsnál* sok ember megfordult.

A csütörtöki tárgyalás *Androlics Danica* folytatódólag kihallgatásával kezdődött. *Androlics Danica*, akihez pótlólag intézett a bíróság kérdéseket, ezuttal is tagadta, hogy összeköttetésben állt volna olasz és bolgár katonai hatóságokkal, valamint *Diljanac* komitási vezérrel.

Utána *Mitkovics Iván* macedóniai származású volt bolgártiszt kihallgatását kezdték meg. Vallomásában tagadta az ellene emelt vádat és azt mondta, hogy csak azért keverték bele az ügybe, mert macedon.

— Egy macedon letartóztatása nélkül — mondotta *Mitkovics* — semmi értelme sem lett volna az ügynek.

Abdagics Szulejmán hallgatta ki vé-

gül a bíróság. *Abdagics harmincöt éves* végzett jogász, feltűnően elegáns, vig kedélyű ember, aki vallomásával többször kelt derűtséget a hallgatóság között.

— Én vagyok *Ádám* — kezdte vallomását *Abdagics* — *Androlics Danica* Éva és így egy szép napon egymás mellett találtuk magunkat.

Azután arról panaszkodott, hogy a zagrebi rendőrség megverte, viszont a beogradi rendőrséget dicsérte, hogy milyen szépen bánik a letartóztatott emberekkel.

— Beograd — fejezte be vallomását — Zágrebhoz képest egy kulturváros...

A bíróság elnöke ezután a tárgyalást pöntekre halasztotta.

Tüntetés Grácban a SHS királyság ellen

Nacionalista diákok meghiusították a jugoszlávok Szent Száva-ünnepét

Grácból jelentik: Kedden Grácban nagy jugoszlávellenes tüntetések voltak. A Grácban élő jugoszláv állampolgárok 20-ikán Szent Száva-ünnepélyt akartak rendezni, az ottani német nacionalista ifjusági egyesület tagjai azonban ezt megakadályozták. A diákok kényszerítették az ünnepély színhelyéül kiszemelt vendéglő tulajdonosát, hogy a helyiség bérletét vonja vissza és az ünnepségre megjelent jugoszláv polgárokat, hogy a termet hagy-

ják el. Az ünnepélyt ilyen módon nem tarthatták meg.

A német diákok ezután a német birodalmi követség előtt tüntetést rendeztek, elénekelték a *Wacht am Rhein*-t, majd a jugoszláv konzulátus elé vonultak, ahol a konzul és az SHS. királyság ellen tüntettek. A konzul a rendőrséghez fordult segélyért. A rendőrség a tüntetőket szétzavarta.

A német diákok tüntetése összefüggésben van a dr. Kraft ellen intézett támadással.

Megegyeztek a magyar és osztrák legitimisták

Radicsal is tárgyaltak

Bécsből jelentik: Az osztrák legitimistapárt vezetősége az alábbi közlést tette: Az osztrák és a magyar legitimisták között a dunai föderáció kérdésében még fennálló ellentéteket sikerült áthidalni. *Wolff ezredes*, az osztrák monarchisták vezetője, *Radicsnak*, a horvát parasztpárt vezérének bécsi tartózkodása idején vele a horvát problémát is megbeszélte. Február vége felé Budapesten fontos tárgyalások lesznek ebben a kérdésben az osztrák és a magyar legitimisták között. A dunai föderáció problémájának, — amellyel szemben Anglia jóakaratosan viseltetik, — haladéktalan megoldása az osztrák legitimisták előtt annál kívánatosabb, mert a két osztrák nagynémet vezérnek, dr. *Dinghoffernak* és dr. *Franknak*, néhány nappal ezelőtt Berlinben folytatott megbeszélése, tekintettel Ausztriának Németországhoz való esetleges csatlakozására, az osztrák legi-

timisták köreiben nagyon lehangolóan hatott.

Mint ismeretes, *Wolf ezredes* volt az, aki két feltételt állított a magyar legitimisták elé és azt mondta, hogy az osztrák legitimisták csak ennek a két feltételnek a teljesítése árán volnának hajlandók arra, hogy a magyar legitimistákkal együtt működjenek. Az egyik feltétel Magyarország teljes demokratizálódása és a mánásuralom megszüntetése. A másik: hogy Magyarország lemondjon azokról az előjogokról, amelyek őt Horvátországgal, Ausztriával és Csehországgal szemben 1918 előtt megillették. Az előjog szó itt nyilvánvalólag területi igényeket jelent és a legitimisták olyan Habsburg-monarchia megvalósításáról tárgyalnak, amelynek Magyarországon és Ausztrián kívül Csehszlovákia és Horvátország is kiegészítő részei volnának.

A magyarországi szociáldemokrata-párt válsága

Tovább folyik az agitáció a pártvezetőség ellen

Budapestről jelentik: A bécsi tárgyalásokon, ha nem is mindenben a magyarországi szociáldemokrata-párt vezetőinek kívánsága szerint, de sikerült egyelőre elsimitani azokat az ellentéteket, amelyek a magyarországi szociáldemokrata vezetők, a pártellenzék vezetői és az emigrációs csoportok között fenállott. A szociáldemokrata-párt belső válságát azonban a létrejött se hideg, se meleg megegyezéssel nem sikerült véglegesen megoldani, mert a szakszervezetekben nagyszámú levő ellenzék, mint a jelek mutatják, nem nyugszik meg vezéreinek: *Váginak* és *Hajdunak* kizárásában, hanem teljes erővel folytatja az agitációt a *Feyer-Propper-Vancák-féle pártvezetőség ellen*. Különösen az keseríti el a pártellenzék, hogy a bécsi tárgyalásokon a pártvezetőség delegátusai egyáltalán nem tettek igéretet arra, hogy a kizárt ellenzéki vezetőket visszaveszi a pártba, illetőleg a szakszervezetekbe. A magyar szociáldemokrata-párt válsága pedig tisztán a körüli forog, hogy a jelenlegi párt és

szakszervezeti vezetők mennyiben hajlandók a kizárások revíziójára és mennyiben ismerik el a pártellenzéknek azt a jogát, hogy kritikát gyakoroljon. A helyzet az, hogy a bécsi tárgyalások eredménye ellenére, a szociáldemokrata-párt vezetői nemcsak hogy nem hajlandók a kizárt tagokat visszavenni, hanem, mint a Népszava bejelentette, tovább fogják folytatni a tisztogatást. A pártellenzék ilyen körülmények között, miután nem lát semmi reményt a békere, fokozott mértékben dolgozik, hogy a szakszervezet tömegeit megnyerje. Az ellenzéki agitáció már eddig is megnyert több szakszervezetet, amelyek egyre határozottabb formában adják elégedetlenségüket a pártvezetőség tudtára.

A Vági-féle mozgalom terjedése rendkívül idegesíti a szakszervezetek vezetőseit, amelyeknek kívánságára a szakszervezeti tanácsot — a szakszervezetek legfőbb fóruma — a jövő hét elejére összehívták, hogy döntsön: milyen módon lehet az ellenzéki akciót leszo-

relni, anélkül, hogy a disszidálás veszélyét fölkeltenék. Az egyik szakszervezeti vezetőember a szakszervezetek válságáról a következőket mondotta:

— Egyes szervezetekben vannak olyan ellenzéki mozgalmak, amelyek azt is hangsúlyozzák, hogy módjukban van magukat függetleníteni a szervezet gazdasági eszközeitől, segélyforrásaitól és jóléti intézményeitől. Arra azonban még nem tudunk választ kapni, hogy chez honnan veszik a szükséges pénzt. A szakszervezetek vezetőségében meg van az elszántság arra, hogy nem tűri, hogy a tuzlok kerekedjenek felül, nem tűri, hogy a helyzetet elmérgesítsék és olyan jelenségek üssék fel a fejüket, amelyek sem az ország, sem pedig a munkásság érdekeinek meg nem felelnek.

Az ellenzéki munkások közt nagy felháborodást keltett, hogy a Mémosz vezetősége a kizárt munkások hétfői erőszakos fellépése után, arra kérte a főkapitányságot, hogy állítson két rendőrszemet a szakszervezet helyisége elé. A rendőrség méltányolta ezt a kérést és kedd óta két rendőr egész napon át szolgálatot teljesít a Mémosz épülete előtt, hogy megakadályozza a kizárt munkások belépését a szakszervezet épületébe.

A berlini operabárról

kizárták az ujmilliomosokat

— Berlini levél —

Az operabál lezajlott és nagy sikere volt... Hofott, amikor először felvetették a gondolatot, hogy ismét meg kellene azt a bált tartani, amelyben a háború kitörése óta a németek nem gyönyörködhettek, sokan ellene voltak a tervnek.

— Operabál császár nélkül? Operabál udvar nélkül? — érveltek. — ugyan miéte bál lesz az!... A régi Operabálok azért voltak oly híresek és fényesek, mert mindig ott volt a császár és mind az a pompa és fény, amely a császári udvar tartozéka. Most?... Ne erőltessék az urak, mert nagy kudarc lesz belőle.

Nem volt kudarc. A császár és a császári udvar ugyan nem ment el, de annyi gyönyörűséges szépségszony és leány sereglett össze, hogy ezeknek a hája bőségesen pótolta a császári udvart. Seckl tábornok, a német hadsereg lelke és vezetője, aki vezérkarával ott ült egy páholyban, csodálkozva nézte a szemé előtt lebegő, libbenő és táncoló szépségeket.

— Sohasem hittem volna — szól oda a hadsegédihez — hogy ennyire szép német asszony van.

A táncdobogó egy színvonalon volt a színpaddal, a színpadot délszaki növények díszítették, míg az előcsarnokban és a folyosókon terített asztalok fehérlettek. Ember ember hátán szorongott, üres asztal nem volt, a pezsgős üvegek durrogtak... Az idegenek hámlva nézték az eléjük táruló jeleneteket, amelyek igazán nem nyomorról és szenvedérről beszéltek... A belépődíj jugoszláv értékben maídnem ezer dinár volt.

— Nagy gondot fordítottunk arra — magyarázta a rendezőség vezetője, — hogy az új gazdagokat lehetőleg távol tartsuk innen. Gondoskodtunk róla, hogy ezek meghívóhoz ne jussanak. Amit itt látnak, az vérbeli arisztokrácia, nemesség és középosztály...

Az Operabál egyik szenzációja az volt, hogy a hölgyek közül többen parókában jelentek meg. Így például *Fritz Massary*, a híres színész nővilágoskék parókát tett a fejére és úgy ült a páholyban, amelyet tisztelői rózsákkal díszítettek fel. A toalettek legnagyobb része ezüst- és aranybrokáttal volt díszítve. Majdnem mind igen egyszerű volt.

— Sőt, túlságosan egyszerű — jegyezte meg egy olasz diplomata. — hiszen némelyik hölgyön, hála Isten-

nek, alig van valami.

A berliniek a háború előtt büszkén hangoztatták, hogy az ő báliaik nem párisi bálók, ahol a nők éppen csak valamilyen kis darab szövettel takarják be magukat.

— Nálunk felöltözködnek a nők — mondotta annak idején Jagow, a hírhedt rendőrfőnök és később külügyi államtitkár — ha társaságba mennek . . .

Ezt a mondást ma már nem lehet a berlini nőkre alkalmazni. Helyesebben szövege nem lehet minden berlini nőre alkalmazni. Az Operabálon tucatjával voltak olyan nők, akik annyira dekoltálták magukat, amennyire csak lehetett. A háború előtt bizonyára feltűnést, ha ugyan nem megbotránkozást keltett volna az ilyen öltözködés. Most alig tűnt fel, természetesen találta mindenki.

Nem kell külön kiemelni, hogy az Operabálon nagyon jól mulattak az emberek. Táncoltak, udvaroltak, ettek és ittak. A német főváros reggeli élete már megindult s az Operában még mindig vigadtak.

A palesztinai

zsidó szabadállam megalapítója Budapest

Nahum Szokolov nyilatkozata a cionizmusról

Budapestről jelentik: A keleti expressz Budapestén keresztül utazott Nahum Szokolov, a cionista világszervezet végrehajtóbizottságának elnöke. A cionistavezér alacsony, kecskeszakállas, igénytelen külsejű öregúr. Hét nyelven beszél s főleg a cionizmus diplomáciai ügyeit intézi. Ilyen minőségben vett részt a san-remoi konferencián is, ahol a nagyhatalmakkal elhatározták a zsidó szabadállam létesítését, Állandóan Londonban él. Az újságírók kérdésére a következőket mondotta:

— A cionizmus mai állásával — mondotta Nahum Szokolov — a legkevesebb ember és a legkevesebb ország van tisztában. Tudatlan beállítás az, hogy a cionizmus a zsidók részéről kizárja a nacionalizmust. Valaki lehet nagyon jó zsidó, támogathatja a cionizmus eszméjét és amellett kötelelességteljesítő, hű polgára lehet saját hazájának. A zsidóság végeredményben ma is nélkülözi az összetartó erőt. A zsidó állam nem az, amely ezt az összefogó kapcsolatot pótolni tudja. Talán Amerikában leginkább vannak tisztában a cionizmus eszméjével. Ezt legjobban bizonyítja az, hogy az amerikai parlament és az amerikai szenátus a legbuzgóbban támogatták, amikor az Egyesült Államokban uton voltam. Akkor olyan határozó segítségben részesültem, hogy a zsidó állam céljaira Amerikában több mint ötmillió dollárt sikerült összegyűjtenem. Ezt az összeget legnagyobb részben az ez év április 1-én megnyíló jeruzsálemi egyetem céljaira használtuk fel. Ez az egyetem még nem teljes, amennyiben még nincsenek meg az összes fakultásai. Einstein professzor lesz egyik díszes az egyetemi tanári karnak. Ez az iskola természetesen nyitva lesz minden vallású és minden nemzetiségű tanuló előtt. Az előadások héber és angol nyelven fognak folyni.

Életem legnagyobb részét a cionizmus propagálásával töltöttem el. Orosz származású vagyok és Varsóban a Hacesira nevezetű zsidó lapnak voltam a szerkesztője. Nemsokára azonban Berlinbe kerültem, ahol a Die Welt című cionista folyóirat szellemi vezetését vettem át. A legközelebbi stációm London volt. Sok munkának végre eredménye lett, amelyet még tökélesíteni kell. Jelenleg Romániából jövök, ahol a cionizmusról előadást tartottam a román királyi pár és a román kormány jelenlétében. Azt hiszem, hogy ezzel az előadással, amely új perspektívát nyitott meg Románia előtt, némileg sikerült segítenem a romániai zsidók helyzetén. Most Berlinbe utazom először, onnan Loudonba megyek, ahonnan hivatalos ügyeim elvégzése után Jeruzsálembé fogok utazni.

Látogatás a százéves Jókai özvegyénél

A Jókai-centennáriumban ismét az érdekességére előterebbe tolták Jókai második feleségének, Nagy Bellának alakját.

Nádas Sándor felkereste Jókai özvegyét s a következő sorokat írja a látogatásról.

Szőrnyű nagy bérház az Akadémia-utcában, ahol Nagy Bella lakik. Négy lépcsőház és két utcára nyíló kapu, ebben a bérkaszárnnyában, ennek a negyedik emeletén lakik Jókai Mór özvegye, Nagy Bella, az egykori színiakadémiai növendék, a költő utolsó szerelme.

Valamikor egy egész ország foglalkozott vele, évekig témája volt szalonoknak s vasúti kupéknak, arcképét újságok közölték s a kirakatokban mindenfelé látni lehetett. Most a gangon kell végigmenni s az ajtó egy öregedő, rosszkedvű cseléd nyitja ki, hogy az ember előszobájában, küszöbökön, öreg házikilincseken át odajusson Jókainé elé.

Hatalmas asszony Jókainé özvegye. Jól néz ki, erős, impozáns jelenség. A régi képekről rögtön meg lehet ismerni, vonásai markánsak, arca tragikai arc, orra, nagy sasorr, táguló orrcimpákkal, melyek lihegnek, ha valamit hevesen mond, vagy érez. Bőre sötét, keleties színű. Szeme szép, fekete és nagy, szenvedélyt árul el. Szája határozott. Egész arca erélyes és okos.

Sötét háziruha van a méltóságos asszonyon, fényes, fekete hajában nem lehet ősz szálakat látni.

Feketét hoz be a cselédleány. Erről eszünkbe jut, hogy Jókai szerette-e a feketét. Azt feleli, hogy nem. Csak felelő kávét ivott. Egészen világosan itta. Hogy mit szeretett enni? Mik voltak a kedvenc ételei?

Elsősorban babléves. Magyaros babléves, csipetkével, ahogy vidéken eszik. Disznókörmel.

— Nagyon szerette a töltött csigát! — meséli az özvegy. — Mindennap este töltött csigát akart enni!

Kérdem, mi az a töltött csiga.

— Községes csigabiga — mondja Jókainé. — Nagyobb kerti csiga finoman elkészítve s aztán visszarakva a házába. Ezt és a puliszkát, ezt evett mindennap!

— És délben?

— Délben a rendes ebédet ette. Amit mi ettünk. Délben nem volt válogatás!

A falon egy fotografla lóg. Jókainé színi-növendék korában. Gyönyörű kép. Olyan szép, mint egy kubaí nő. Mint egy híres, világraszóló kubaí lány. Diadém van a fején. Hajja hátraszorítva, gyönyörű szeméi vannak, komoly, szent ihlet van az arcán.

Kérdem, hogy milyen kép ez.

Azt feleli, hogy ez a kép abból a felvételből van, amelyet Jókai még Nagy Bellának írt a Petőfi ötvenéves jubileumára, Budán játszották a Nyári-színi-házban, mert a jubileum nyárra esett.

Juliusban lépett fel a Jókai jelenetében és szeptemberben lett Jókainé.

Abban a karosszékekben ülök, amely Jókai régi lakásából való. Szerény kis fotel. A Rákóczi-uton látni ilyeneket. Nyárspolgárok rendezkednek így be, mikor megnősülnek.

— Az óra és a képek — folytatja az özvegy — ez mind onnan van!

S ránézek az órára. Jár. Mutatja az időt. Ezen az órán nézte Jókai, hogy hány óra van. Mutatói az órának némán hegyesednek, egyik lefelé, másik felfelé. Az óra él, Jókai meghalt. Az óra szíve még ketyeg, egyhanguan, fölünyesen! Izgalom nélkül. Csak mutatja az órákat. Ha születik valaki, akkor is jár, ha meghal Jókai, akkor se áll meg.

S ezek a képek. Szép kék szemével a hófehér Jókai gyönyörködött ezekben a képekben a falon s mos az én szemem ugyanoda néz, arra a helyre tapad, ahová egykor Jókai tekintett.

Kérdeztem, utaztak-e.

Azt feleli, hogy nászutra Olaszországba mentek. Voltak Velencében, Rómában, Nápolyban, Palermóban!

Azonkívül is utaztak. Párisban voltak

a világiállításon. Ott nagyon ünnepelték Jókait. Külön ünnepelték, mint kitűnő franciát. Franciául fogalmazta azokat a beszédeket, amiket a francia halhatatlanok estélyén mondott. Ezt az ő tiszteletére adták.

Külön ünnepelték a franciaságát.

A hálószobába sétáltunk át. Itt minden új. Kivéve a paravánt. Az még Jókaié volt. »Csak mi ketten vagyunk itt régiek — mondta — én és a paraván«.

Végigmertünk a lakáson, újra és újra megmutatott mindent. A lakásban régi, szép hangulat van. Mintha egy múzeumban járna az ember.

Egy asztalon Jókai kezének egy bronz maszkja. Meghatóan szép a keze. Hosszu ujjai voltak, mint egy nőnek.

A hüvelykujj belső oldalán egy mély lyuk látható. Az író toll ásta ezt a mélyedést a nagy költő hüvelykujján.

II. Sándor cár

meggyilkolása az orosz szovjetbiróság előtt

Az orosz titkosrendőrség besugó- jának kalandos múltja

Moszkvából jelentik: Moszkvában ezidőszerint rendkívül érdekes politikai bűnpör folyik, amely azonban inkább történelmi, mint politikai szempontból érdekes. A vádlott hatvanöt esztendő, idős ember, a szóban forgó események pedig a már rég múlt történelmi időkre nyulnak vissza. A bűnpör időbeli középpontjában II. Sándor cár meggyilkolása áll.

Okladski Iván, a hetvenes években mint pezsgővőri, fiatal ember került be az akkori »Föld és szabadság« nevű forradalmi egyesületbe, amelyből a későbbi szocialforradalmi párt kialakult. Rövid idő alatt nagy tekintélyre tett szert a forradalmárok körében, és így történt, hogy Kwjatkowski, Presenjakow, Schirajew és Tichonow nevű társaival együtt őt bízták meg azzal, hogy 1879 november 18-án merényletet kövessen el II. Sándor cár ellen, miután az akkori forradalmi pártok megelőzően már megalakították a Narodnaja Woljat, a Népszabadság pártját. A merénylet azonban meggyúsult és az öt bűntárs a cári ochrana kezébe került. Bűnpörének tárgyalásakor Okladski nagyon büszkén viselkedett, sőt egyáltalán védekezni sem akart. A bíróság mind az öt vádlottat halálra ítélte, három bűntetését azonban életfogytiglani fegyházra változtatták át.

Okladski mindjárt pörének tárgyalása után, már a fegyházban megkezdte besugóit és egész csomó forradalmárt elárult a cári rendőrségnek. Most azt állítja ugyan, hogy korbáccsal és súlyos bántalmazásokkal kényszerítették erre, de a még élő néhány tanu és a vádirat szerint csupán a halálbüntetésről, vagy az életfogytiglani fegyházról való félelmében lett árulóvá. Miután 1881-ben a tettességnek a cár gyilkosaira való rábizonyításában oroszlandrésze volt, fegyházbüntetését szibériai száműzetésre változtatták.

Amikor később visszahívták Pétervárra, leghevesebb üldözője lett a forradalmi pártoknak és a »Népszabadság« megsemmisítését az ő rovására írták. Azt mondják, sok embert juttatott a vesztőhelyre és több százat a börtönbe. A kormány halás is volt szolgálatait és megjutalmazta, amennyiben a cár polgárjogra emelte, később ezt a jogot utódaira is átruházta, végül pedig havi százötven rubel életjáradékot is engedélyezett neki, amely összeget még 1917 februárjában, tehát közvetlenül az első forradalom előtt is még megkapta. Ugyanabban az időben adományszerző a cár Okladskinak a Petrowski nevet is.

A pör tárgyalása, amely az ochrana levéltárából eredő okmányokkal, bizonyítékokkal a múlt század második felének forradalmi életére élénk világot vet, a lakosság körében nagy érdeklődést kelt. A tárgyalást nem a törvény-

széken, hanem Szövetségi Ház nagytermében tartják, hogy legalább a lakosság kis részének módot nyújtsanak kíváncsiságuk kielégítésére.

Negyedmillió bankcsalás Zagrebben

Átutalási értesítést hamisított az ismeretlen csaló

Osijekről jelentik: A zagrebi „Hrvatska Eskomptna Banka“ osijeki fiókja nevével nagyarányú és furfangos visszaélést követett el egy eddig teljesen ismeretlen szőlőművelő. A bank zagrebi központjában megjelent egy ember, aki Radovics Szlavko osijeki mérnöknek adta ki magát és az oszijeki fióktintézet hivatalos átutalási értesítésének felmutatása mellett, a részére átutalt 250.000 dinár kifizetését kérte. Az átutalási értesítés az oszijeki fióktintézet cégpapírosán volt kiállítva és annak pecsétjével és két igazgatója aláírásával ellátva. A központ a két igazgató aláírását valódinak találta, az okmány a formai követelményeknek megfelelt, mindamellett telefonon felhívták az osijeki fiókot, mielőtt a pénzt kifizették.

A többszörös sürgetés ellenére azonban nem tudtak telefonkapcsolást kapni és mert az állítólagos mérnök, aki közben hatósági fényképes okmánnyal igazolta személyazonosságát — türelmetlenkedett, — a bank a 250.000 dinárt kifizette. Alig felőrával a kifizetés után kapcsolták az oszijeki fióktintézetet, ahonnan megdöbbenéssel értesültek arról, hogy az oszijeki fióktintézet semmiféle átutalási értesítést nem adott ki. A rendőrség megindította a nyomozást.

Noviszađ tiltakozik

a tisztviselők indokolatlan nyugdíjazása ellen

A város panaszt tesz az államtanácsnál

Noviszađról jelentik: A város kizségeztett tanácsa csütörtök délután négy órakor ülést tartott. Szlepcsevics Milán kerületi főispán megnyitó-beszédben üdvözölte a város két újonnan kinevezett fő-tisztviselőjét, Gyurgyevics Brankó főjegyzőt, Plavcsics Nikola városi főmérnököt, valamint Bogdanovics Fülöpöt és Szivacki Jánost, a kizségeztett tanács új tagjait. Tatics Pavle felszólalásában serelemzte, hogy a kormány a megüresedett két szociáldemokrata helyet nem töltötte be új tagokkal.

Lakics János polgármesterhelyettes ezután előterjesztette a polgármesteri jelentést, amely fölött megindult vita során dr. Velicskovics-Szvinjarev Milán, a noviszađi radikális-párt elnöke kifogásolta, hogy a kormány a kizségeztett tanács megkérdőzése nélkül nevez ki és nyugdíjaz városi tisztviselőket. Megemlíti Bosnyakovics István városi tanácsos esetét, akit nyugdíjaztak, holott teljes munkaképessége birtokában van. Hasonló értelemben szólt fel dr. Adamovics István volt főispán is, aki indítványozta, hogy intézzen a város ebben a tárgyban feliratot a kormányhoz és egyben tegyen panaszt az államtanácsnál az indokolatlan nyugdíjazások miatt. Ernst Bernát felszólalása után a közgyűlés dr. Adamovics javaslatát elfogadta.

Tatics Pavle a drágaság emelkedéséről beszélt és szövegezte, hogy a drágasági kapitányt, aki már megkezdte működését, a kormány megszüntesse.

Végül Hujbojevics Radovan és Mirkovics támadták a villanvtársaságot, amelynek egységára 100 százalékkal magasabbak, mint bármelyik más vajdasági városban. A közgyűlést félhétkor berekesztették és folytatását péntek délután négy órára tilták ki.

HIREK

Husz óra

A nap huszonnégy órából áll. Eből a huszonnégy órából, amint most olvasom, Gabrielle d'Annunzio, a hatvanegy éves költő husz órát fordít munkára, négyet pedig pihenésre, alvásra. Nem sok.

De azt kérdezem, mit jelent ez a husz óra? Nyilván csak jelkép, vagy szólam. Az író munkáját nem lehet sem kilóval, sem méterrel, sem órával mérni. Mikor dolgozik az író? Akkor, mikor ír? Sokszor akkor már csak pihen. Vagy akkor dolgozik, mikor pihen? Valóban nem egyszer előfordul, hogy séta közben, kerevetén heverészve nagyobb munkát végez, mint íróasztalánál, mikor gépiesen betűket vet a papírra, leírja azt, amit az üdülésnek nevezett időszakban vízionált, vagy amit álma érlelt meg. Itt a határvonalak meglehetősen elmosódnak. A jó író folyton dolgozik, naponta nemcsak husz órát, hanem huszonnégy órát, mert ő maga a cél és munka. Ha pedig a testi munkások, teljes joggal, lándzsát törnek a nyolcórás munkaidő mellett, az alkotó szellemi munkások, most és mindenkor, a huszonnégy-órás munkaidőhöz ragaszkodtak, a maguk és olvasóik érdekében.

Bármint is áll a dolog d'Annunzio munkaidejével, bizonyos, hogy egyik legnagyobb munkása korunknak s gondolkodni készített szép példája. Antonió Widmar barátom, a jeles olasz író, ki huzamosabb ideig tartózkodott közelében, gyakran mesél róla. Mutatta levelepapírjait, melyekre jellemzően ezt nyomtatta: *Non dormire!* (Ne aludj!) Nem kell aludni, csak írni. Ugy biztatja magát, mint latin ősei, kik ezzel a hősi kiáltással szálltak a tengerre: *„Navigare est necessex, vivere non est necesse“*. Csak hajózni szükséges, élni nem szükséges.

Dolgozószobájában ez a szellem veszi körül. Ha nagyobb munkába fog, egész nap nem kel föl székéről, számára meghal a külső világ, rokonok, barátok, látogatók többé nem léteznek, azt a pár falatot, kortyot, mely testi ereje fenntartásához kell, íróasztalához viteti, odacövekei magát, mint hajóskapitány a parancsnoki hidhoz. Minden író megérti ezt. Egy vers hamar illanó mivoltát meg lehet ragadni, le lehet rögzíteni pár másodperc alatt is, rövid, de nem kevésbé átható szellemi munkával. Ellenben az, aki regénybe, vagy drá mába kezd s a sokrétű életet a maga egészében akarja kitergetni, állandósítani az ihletet, mely itt is, akár a versnél, csak egy pillanat tétova érzésében jelentkezik, kiterjeszteni napokra, hónapokra, évekre, vigyáz, hogy szét ne foszjon az a bűvös valami, amit még le sem lehet írni, csak később, mikor ez érzékletes módon, láthatóan, hallhatóan, tapasztalhatóan nyilvánul meg, fél, hogy az egész egyszerre eltűnik, mint az álom és elfelejt mindent, retteg a gondolatától, hogy könyve befejezetlen marad. A halál gondolata nem oly rettenetes, mint ez a gondolat. Ezért bátyázza magát körül magányra.

Jó erről gondolkodni, különösen itt minálunk, hol az utóbbi husz évben néhány divatos író és költő bizonyos pártisnak hirdették, de lényegében bugacian — felületes balítéletet terjesztett el az íróiról és költőiről s úgy láttatta, ahogy ábrándos drógu-

ista segédek, félművelt kékharsányások óhatják álmodni, amint a kávéházban cigarettázva, bohémesen félreca-pott hajjal, bornál, vagy feketénél lekanyarint egy halhatatlan remekművet s a munkát, a tanulást a kevésbé tehetségesnek hagyja. Ennek ép az ellenkezője igaz. Az álzseniális, álromantikus, álbohém féltehetségek azért nem tudnak leülni, valami nagyot, egészet alkotni, „türelmesen“ megérlelni munkáikat, mert hiányzik a mondanivalójuk, mely „türelmüket“ tartalommal töltené meg, lázzal színezné ki. Legyünk tisztában azzal, hogy a lángelmék mindig szorgalmasak is voltak, ép azért, mert lángelmék voltak. Az irodalom, melyhez elsősorban tehetség kell, mindenütt a világon kemény munka is.

Végre arról van szó, hogy vagy az olvasó érzi magát rosszul, vagy az író. Ha az író nem vergődik, akkor az olvasó vergődik. Inkább vergődjék tehát az író. Az hasznára szolgál az olvasónak is meg az irodalomnak is.

Kosztolányi Dezső.

— **Ujból megkezdődtek a jugoszláv-magyar vasutügyi tárgyalások.** Beogradból jelentik: A jugoszláv-magyar tarifális vasuti tárgyalások csütörtökön újból megkezdődtek. A két delegáció délután ülést tartott, amelyen folytatták a tanácskozásokat a tarifakérdésről azoknak az instrukcióknak alapján, amelyeket a szünet alatt a delegációk kormányaiktól beszerettek.

— **A moli görög-keleti esperesplébános királyi kitüntetés.** Molról jelentik: A Szent Száva-napon ünnepléses külsőségek között nyújtották át a moli görögkeleti esperesplébánosnak, Josimovics Dusánnak a királyi kitüntetését, a Szent Száva-rend negyedik osztályát. A királyi kitüntetést a község lakosságának jelenlétében Csirics kerületi esperes adta át Josimovics Dusánnak, akit ez alkalommal különbsző testületek nevében Popovics Sztévo lelkész, Ludaics Száva tanfelliügyelő, Szlavkovics Márkó igazgató-tanító, Gokovics Jován községi jegyző, Konyovics Vászsa, Lolin Milos, Zamurovics Koszta polgári iskolai igazgató és Schwarz Ignác zsidó hitközségi elnök üdvözölték. A kitüntetés igazán érdemes embert ért, mert Josimovics Dusán harminc éven át fáradhatatlan munkával és lelkes szeretettel dolgozott a község kulturális fejlődéséért.

— **Megkezdődött az angol liberálisok nagy kongresszusa.** Londonból jelentik: A liberális-párt országos gyűlését, a mely körülbelül 2000 kiküldött részvételével ült össze Londonban, Asquith nyitotta meg. A nagygyűlésen Lloyd George is felszólt. Pénteken este az Albert Hallban nagy pártgyűlést tartanak.

— **Kulán a dobrovollácok szétverték a szocialdemokraták gyűlését.** Noviszadról jelentik: A szocialdemokrata-párt csütörtökön Kulán négygyűlést tartott, amelyen Pavisevics Luka, a szakszervezeti tanács beogradi főtitkára és Simon Henrik járási jelölt is megjelentek. A gyűlés elején, amikor Pavisevics beszélni kezdett, dobrovollácok megtámadták a gyűlés hallgatóit, székekkel szétverték őket, miközben Pavisevics is megsebesítették. A rendet a közbelépő rendőrség állította helyre, amelynek védelme alatt a szocialdemokrata vezetők elhagyták a községet.

— **Feloszlattott községi előjáróság.** Bjelovarról jelentik: Perkovics Antal osztrák tartományi főispán, a bjelovari községi képviselőtestületet feloszlatta és Kajles Péter megyei jegyzőt Bjelovarra kormánybiztosnak nevezte ki.

— **Az olasz gazdasági szerződés a minisztertanács előtt.** Beogradból jelentik: A kormány csütörtökön este minisztertanácsot tartott, amelyen az olasz kereskedelmi tárgyalásokat folytató delegációnak adandó új instrukciókról tárgyaltak. A jugoszláv delegáció Ribarzs Ottokár meghatalmazott miniszter vezetésével február 1-én utazik ismét Velencébe, ahol 3-ikán kezdődnek újból a tárgyalások. A tanácskozások még nem fejeződtek be és az ügygyel a minisztertanács előreláthatóan még két ülésen fog foglalkozni.

— **A szentai járásbírószághoz ügyforgalma.** Szentáról jelentik: A törvényszünetet a szentai járásbírószághoz arra használja fel, hogy elkészíti a statisztikai kimutatást ügyforgalmáról. Az 1924. évről szóló kimutatás már el is készült. E szerint az elmúlt év folyamán 6375 beadvány érkezett a szentai járásbírószághoz, ebből 78 rendes kereset, 336 váltókereset, 1158 fizetési meghagyás, 1958 halálesetfelvétel, 827 végrehajtási ügy, 4720 büntető feljelentés. A telekkönyvi beadványok száma 5000.

— **Szocialdemokrata gyűlések a szubotica kerületben.** A szocialdemokrata-párt szombaton délelőtt Tavankuton, délután Suboticán, hétfőn délelőtt Szarakanizsán és délután Szentán agitációs gyűlést tart.

— **Tanári áthelyezés.** Jakovljevic Márkót, a szubotica főgimnázium tanárát, a közoktatásügyi miniszter távirati rendelkezéssel áthelyezte Zajecsárra. Jakovljevic a választásokig nem foglalja el új állását, mert Bajmokra választási elnökévé nevezték ki.

— **Rádióelőadások a szubotica Lloydban.** A szubotica Lloyd helyiségében minden kedden és csütörtökön este félkilenc órai kezdettel rádió-előadások lesznek a tagok és azok családtagjai részére.

— **Sinautók a soproni vonalon.** Budapestről jelentik: A Győr—Sopron—Ebenfurti Vasut igazgatósága február hó elsejével Sopron és Győr közötti személyszállító sinautókat helyez üzembe. Egyelőre kísérletképpen csak két sinautó fog közlekedni. Azok a Budapestről induló utasok, akik Győrből Sopron felé sinautóval folytatják utjukat, már Budapest keleti pályaudvaron tartoznak jegyüket megváltani.

— **A német védőrség katonai jellegének megszüntetését követelik a szövetségesek.** Párisból jelentik: A *Le Journal* jelenti Berlinből, hogy a szövetséges katonai ellenőrző-bizottság elnöke, Walch tábornok azt kérte Severing porosz belügyminisztertől, hogy a Schutzpolizeit alakítsák át községi rendőrséggé, mert jelenlegi szervezetében inkább katonai alakulat, mint rendőrszerv. Severing megtagadta Walch tábornok kérésének teljesítését.

— **A nagyhatalmak a sanghaji harcok megszüntetését követelik.** Londonból jelentik: A nagyhatalmak pekingsi követségei kedden délután testületileg megjelentek a kínai külügyminiszternél és közös jegyzéket nyújtottak át, a melyben felelőssé teszik őt és az egész kínai kormányt a külföldiek biztonságáért s intézkedésre szólítják fel, hogy Sanghaji körül megszünjenek a harcok. A jegyzék a pekingsi kormányt megfenyegeti arra az esetre, ha Sanghaji az idegenek városrészében külföldi állampolgárnak baja esnék.

— **Február 10-én ratifikálják a japán-kínai szerződést.** Bécsből jelentik: A japán-kínai szerződést február 10-én ratifikálják. A ratifikálás után, mint hírlik, a japán kormány nagykövetséggé alakítja át pekingsi követségét s a kínai kormány is nagykövetség rangjára emeli tokiói követségét. Ma még csak Oroszországot képviseli Pekingben nagykövet, a többi hatalmakat csak követ.

— **Nem függesztették fel a becskeréki adóketető-bizottságot.** Becskeréki jelentik: A becskeréki vagyon és hadinyereségadó ketető bizottság néhány nappal ezelőtt beszüntette működését. A városban ezzel kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy a bizottság végleg feloszlott, mert a pénzügyminiszterium a beadott felelősségek hatása alatt a bizottságot függesztette és a múlt évben működött bizottság kivetéselt ismerte el törvényesnek. Eremin Ozren becskeréki pénzügyigazgató a Bácsmegyei Napló munkatársának kijelentette, hogy a hír minden alapot nélkülöz, a bizottság azért szüntette be a működését, mert a választási törvény értelmében a választás határideje előtt tizenöt, a választás után három napon át adótárgyalások sem tarthatók. A választások után a bizottság tovább folytatja működését.

— **Egy millió font sterling a közép-európai ipar támogatására.** Londonból jelentik: A *Times* közgazdasági szerkesztője azt írja, hogy rövid időn belül a közép-európai ipar támogatására újabb nagyszabású vállalkozás fog alakulni. A vállalat neve *Industrial Finance Investment Corporation* lesz, alaptőkéje egy millió font sterling, amelyből 750.000 font sterlinget néhány héten belül befizetnek.

— **Nagy vasuti szerencsétlenség Jassi mellett.** Jassiból jelentik: A Jassi melletti Ciurca állomáson egy tehervonat, amelynek fékje elromlott, az állomás irányában lejtős pályán óriási sebességgel belerohant az állomáson vesztelő másik tehervonathoz. Az összeütközés olyan erős volt, hogy tizennyolc vasuti kocsi pozdorjává tört s az óriási rombalmaz eltorlaszolta az egész állomást. Az összetört kocsik roncsai közül öt fékezőt holtan, hatot pedig olyan súlyos sebesüléssel huztak ki, hogy életbenmaradásukhoz alig van remény. Azonkívül még öt, többé-kevésbé súlyos sebesültje van a katasztrófának.

— **A cseh szlovák miniszterelnök a Rivierára utazik.** Prágából jelentik: *Svehla* miniszterelnök szübhájának gyógyítása céljából a legközelebbi napokban négy hétre az olasz Rivierára utazik.

— **Szentai építőmunkások Szalonikiben.** Szentáról jelentik: Rodov Emil beogradi építész az építőmunkások szentai szakszervezetéhez fordult, hogy husz közművesaladót Szalonikibe szállíthasson az ott folyó építkezésekhez. Eddig tizenkét közműves ment le Szalonikibe, ahol husz dináros órabérért dolgoznak a Törökországból menekült görögök számára épülő barakoknál.

— **Megfagyott csavargó.** Oszijekről jelentik: *Magjerics* Roko ötvenhét éves munkanélküli embert az uccán megfagyva találtak. A szerencsétlen ember még élt, amikor rátaláltak, de mire kórházba szállították, utközben meghalt.

— **Állandó szolgálat a szentai postán.** Szentáról jelentik: A postaügyi miniszterium elrendelte, hogy a szentai postahivatalban február 1—14-ig permanens szolgálatot tartanak. A rendeletet a miniszterium a választásokra való tekintettel adta ki.

— **Befagyott a Balaton.** Balatonfüredről jelentik: A kemény hideg a Balatont jégpáncéllal vonta be. A tél szelmentes időben fagyott be, s ezért a jég felszíne tükörsíma.

— **Elfogott vasuti tolvajok.** Noviszadról jelentik: A noviszadi vasuti rendőrség szerdán délután a teherványudvaron razzliát tartott. Ez alkalommal tizen érték Bala Tódor és Popovics György noviszadi munkásokat, akik egy vagonot feltörték és abból egy láda csokoládét akartak elvinni. A tolvajok lakásán házkutatást tartottak és nagy mennyiségű lopott árut találtak náluk. Mindakettőt átadták a noviszadi ügyészségnek.

— **Finnország új elnököt választ.** Helsingsforsban szerdán tették közzé az elnökválasztó elektorok megválasztásának eredményét. — Az elektor-választáson a *polgári pártok teljes győzelmet arattak.* A finn egységspárt 67, az agrárpárt 69, a haladópárt 33, a svéd néppárt 36, a szociáldemokraták 79 és a kommunisták 16 elektorhoz jutottak. Az elnökválasztó gyűlésen tehát 205 polgári párti elektorral szemben mindössze 95 szocialista és kommunista fog szerepelni. A finn sajtó szerint valószínű, hogy elnöknek *Svinhuvud egykori kuriai bíró, volt kormányzó fogják megválasztani.*

— **Felüggesztett polgármester.** Diakováról jelentik: *Morics András* diakovói polgármestert, aki a Davidovics-párt kerületi képviselőjelöltje, távirati úton felfüggesztették állásából. Helyébe dr. *Kentell Iván* közjegyzőt nevezték ki kormánybiztosi minőségben.

— **Szatmár vármegye székhelyét Nagykarolyba helyezik át.** Szatmárból jelentik: A vármegyei prefektura közlése szerint a vármegye székhelyét Nagykarolyba helyezik át. Szó van arról is, hogy mihelyt a közigazgatási reform életbelép, a vármegyét két részre osztják. Az egyik résznek Nagybánya vagy Szatmár, a másik résznek Nagykaroly lesz a székhelye. A pénzügyigazgatóságot viszont Nagykarolyból Szatmárra helyezik át.

— **Albán küldöttség két mohamedán vallású angol lordnak kínálta Albánia trónját.** Londonból jelentik: *Sir Charles Hamilton* és *Hiatley* lordról köztudomású, hogy mind a ketten áttértek a mohamedán vallásra és csak a kezüket kellett volna kinyújtaniok az albán királyi korona után. Küldöttség járt náluk Albániából és felajánlotta a trónt, de egyikük sem fogadta el. *Lord Hiatleynek* az volt a feltétele, hogy az albán kormány biztosítson százezer font tőkét és tízezer font járadékot, akkor hajlandó komolyan fontolóra venni, hogy elmenjen-e Albániába királynak. Az albán küldöttség ilyen alapon nem akart tárgyalni.

— **Kerenszki nem békül a szovjettel.** Berlinből jelentik: *Kerenszki* levelet intézett a *Zeit* szerkesztőségéhez, amelyben megcáfolja azt a hírt, mintha vissza akarna térni Oroszországba. Kijelenti *Kerenszki*, hogy közte és a szovjet között szó sem lehet a kibékülésről.

— **A danzigi kérdés a lengyel parlament előtt.** Varsóból jelentik: A képviselőház csütörtöki ülésén foglalkoztak a danzigi kérdéssel és a határozatban megállapítják, hogy Danzig szabad város hatósága arra törekszik, hogy a versaillesi szerződés szövegével ellentétben alkalmazza a szuverénitási jogát. A kamara említi felszólítja a kormányt, hogy intézkedjék, hogy Lengyelország és Danzig szabad állam viszonyát véglegesen rendezzék és biztosítsák Lengyelországnak Danzigon át a tengerhez való utat.

— **Kigyulladt a bukaresti expressz hálókocsija.** Brassóból jelentik: A csütörtök reggeli expresszvonat egyik hálókocsija a tengely áttűzése következtében kigyulladt. Hamar észrevették s lekapcsolták az égő kocsit. Az utasok félig öltözetlenül menekültek s egymást akadályozták meg, hogy elhagyhassák az égő kocsit. Sebesülés nem történt.

— **Centrumpártit választanak porosz miniszterelnökké.** Berlinből jelentik: A weimari koalíció pártjai megállapodtak abban, hogy a miniszterelnökválasztásnál közös jelöltre fognak szavazni. A választás február 3-ikán lesz, az új miniszterelnök nem *Braun* lesz, hanem centrumpárti, még pedig dr. *Forsch*, a centrum jelenlegi elnöke.

Scotus Viator az utódállamok magyarságáról

„A magyar kisebbség helyzete a magyar kormányzat szellemétől függ . . .”

Newyorkból jelentik: *Scotus Viator* előadásokat tart az Egyesült-Államokban az európai utódállamok helyzetéről. Egyik előadásában az S. H. S. királyság belső viszonyai-val foglalkozva, ismertette a szerb-horvát kérdést is és megcáfolta azt a hírt, mintha a horvát probléma államválságot idézett volna elő az S. H. S. királyságban.

A *Szabadság* című amerikai magyar lap munkatársa beszélgetést folytatott *Scotus Viatorral* és megkérdezte a véleményét arról, hogy az utódállamokban a magyar isko-

lákat fokozatosan beszűntetik.

— **Erről nincsenek pontos adataim,** — mondotta *Scotus Viator* — **de ha így áll a dolog, azt csak helyteleníteni tudom.**

Ezután az újságíró megkérdezte *Scotus Viator*tól, minek tulajdonítja, hogy a kisebbségi jogok elvét nem alkalmazzák az utódállamokban a magyarsággal szemben.

— **Azt hiszem,** — felelte *Scotus Viator* — **ha Magyarországnak progresszívabb kormánya lesz, akkor az utódállamok is liberálisabbak a magyar kisebbség iránt.**

— **Bonyodalom a Déri-hagyaték elszállítása körül.** Budapestről jelentik: A magyar és az osztrák kormány között hetek óta tartó tárgyalások folynak *Déri Frigyes* hagyatékának Ausztrából Magyarországra, a debreceni múzeumba való átszállítása végett. A tárgyalások során az okozott nehézséget, hogy az osztrák kormány budapesti és debreceni lapok híradásai nyomán a hagyaték értékét túlbecsülte és egymillióárd korona vámtól követelt. Most úgy áll a helyzet, hogy az osztrák kormány 200 millió korona vám ellenében hajlandóan mutatkozik megengedni a Magyarországra való átszállítást. A magyar kormány ezt a megterhelést is súlyosnak találja, ezért is a további intézkedések megbeszélése végett január 31-ére a kultuszminisztériumba értekezletet hívott össze, melyen Debrecen kiküldöttje is résztvesz. Ezen az értekezleten Debrecen város saját részéről is hozzá fog járulni a műkincsek hazaszállításának lehetővé tételéhez.

— **A noviszdai újságíró-szekció közgyűlése.** A noviszdai újságíró-szekció vasárnap, február 1-én délután három órakor a *Wagner-féle* étteremben tartja meg rendes évi közgyűlését.

— **Letartóztatott aranycsaló.** Oszijekről jelentik: A rendőrség tettenérte *Rausch* Antalt, akinek a baranyai Jagodnjak községben vizimalma van, hogy a felsővárosi vasútállomáson kifényezett rézgyűrűket, mint aranygyűrűket adott el. Letartóztatták és átadták az ügyészségnek. Megmotozásakor egy csomó aranyozott gyűrűt találtak nála.

— **Anglia tengerészeti kiadását tízmillió fonttal akarják emelni.** Londonból jelentik: A *Daily Mail* írja, hogy az új angol tengerészeti költségvetés össze van állítva és a megelőző évi büdzséhez képest tízmillió fonttal nagyobb kiadást irányoz elő, kétségtelen azonban, hogy *Churchill* kincstári kancellár ezeket a túlzott követeléseket csak részben fogja engedélyezni.

— **Öt frank havifizetés — negyvenhat éven keresztül.** Párisból jelentik: A *Metz* melletti *Alwig* községben nemrégiben a községi tanács nyilvános ünnepet rendezett egy *Klein Barbara* nevű „kisasszony” századik születésnapja alkalmából. Az ünnepet az tette különösen nevezetessé, hogy *Klein* kisasszony negyvenhatodik éve van alkalmazva ugyanannál a családnál, mint mindenes, s ez idő alatt fizetését nem emelték föl az eredeti öt frankról.

— **Múzeum épül Edison tiszteletére.** Newyorkból jelentik: Newyork elektrotechnikusi Edison érdemeinek elismerésül huszemeletes palotát emelnek a nagy feltaláló tiszteletére. A palota bejárata előtt Edison szobrát állítják fel, bent pedig az elektromosság múzeumát rendezik be. Edison összes találmányainak modelljei bekerülnek az új múzeumba, de más feltalálók is kiállítják modelljeiket az Edison-múzeumban.

— **Öngyilkosságot kísérelt meg a rákosszentmihályi tömeggyilkos.** Budapestről jelentik: *Molnár-Tóth József*, a halálra ítélt rákosszentmihályi tömeggyilkos az ügyészségről engedélyt kért arra, hogy feleségének levelet írhasson. Az engedélyt megkapta, amikor azonban csütörtökön az írószereket bevitték cellájába, a tintásüveget összetörte és annak darabjaival balkarján az ereket felvágta. Tettét azonnal észrevették és sebeit a fegyház orvosa bekötözte. Állapota nem veszélyes.

— **Leszurta vak fiát, mert nem tudott dolgozni.** Szombathelyről jelentik: *Barát János* hatvanhét éves nagysitkei gazdálkodó husz éves *István* fia két évvel ezelőtt egy felrobant srápnél szilánkjaitól mind a két szemére megvakult. A fiu azóta csak otthon édegett, de az apa nem jó szemmel nézte, ingyenélőnek, nyügnök mondogatta szerencsétlenül járt fiát. Vasárnap a vak fiu a kályha mellett ült. Apja rászólt, hogy adja át neki a helyét. A fiu vonakodott, mire szóváltás támadt. Néhány perc múlva a vak fiu kitapogatózott a konyhába, ahol a család többi tagja tartózkodott, ott hirtelen összeesett s csak annyit mondott: »Jaj, megölt az apám.« Néhány perc múlva meghalt. A vizsgálat megállapította, hogy *Barát János* disznóölő késsel szivenszurta fiát. A gyilkos apa azzal védekezik, hogy ő nem szurt, hanem a világtalan fiu neki szaladt a kezében tartott késnek.

— **A Hakoah műsoros teadélutánja.** A Hakoah szubotikai zsidó ifjúsági egyesület február 2-án délután fél négy órai kezdettel a *Bárany-szállóban* műsoros teadélutánt rendez. Február 1-én délután két órakor az egyesület a zsidó elemi iskolában rendkívüli közgyűlést tart.

— **A bécs-müncheni repülőgép eltévedt.** Bécsből jelentik: Szerdán baleset érte a München felől jövő repülőgépet. A nagy köbben eltévesztette az utat és nem tudott eljutni az asperni repülőterre, úgy, hogy kénytelen volt a *Wienwaldban* dombos területen a *Bellevue-kastély* közelében leszállani. Nagyobb baj nem történt, csak a gépszárnyak sérültek meg.

— **Luxemburgban feloszlatták a parlamentet.** Luxemburgból jelentik: Nem sikerült kormányt alakítani, tehát bekövetkezett az egyetlen megoldás, a kamarát feloszlatták és az ideiglenes kormány alkotmányos időben kiírja az általános választásokat. A válságot az idézte elő, hogy a kamara többsége elutasította a Belgiummal kötendő vámegyezményt s ez a kérdés, mint általában Luxemburg és Belgium jövődöbeli gazdasági viszonya lesz a jelszó az általános választásokon.

Roth Olga kozmetikai intézetében. *Kr. Aleksandrova* utca 4. szám alatt, a *Rossija* Fonciére palotájában, félemeleten, modern szépségápolás, arcberhámiasztás, alkalmatlan hajszálak, pattanások, szemölcsök, szemlök, májfoltok végreles eltávolítása. Kapathatók saját készítményű, kiváló hatású kenőcsök, puderek, gyógyszappanok, arcfehérítő- és szemlökkenőcsök sth

— **A Népszövetség a tisztességtelen versenyről tanácskozik.** Genfből jelentik: A Nemzetek Szövetségének gazdasági bizottsága szerdán a braziliai *Barbosa-Marneyre* elnökletével összeült. A bizottságban helyet foglalnak Belgium, Dánia, Franciaország, Anglia, Olaszország, Japán, Lengyelország, Svájc és Csehszlovákia képviselői. Az ülésen a bizottság a tisztességtelen versenyről és az ipari vagyom védelméről szóló egyezmény revíziójának kérdésével foglalkozott. Az egész anyagot az 1925 október 8-án Hágában tartandó konferencia elő terjesztik.

— **Feszty Árpádné örökösödési pöre Jókai özvegye ellen.** Budapestről jelentik: A budapesti törvényszék csütörtökön tárgyalta *Jókai Mór* fogadott leányának, *Feszty Árpádné* örökösödési pörét *Jókainé Nagy Bella* ellen és kötelezte *Jókai özvegyét* arra, hogy a *Jókai*-filmek jövedelmében *Feszty*-t is részesítse. *Jókainé* a filmek jövedelmének egy tizedrészét már régebben átengedte *Feszty*-nek, aki azonban a jövedelem felet követelte saját számára. *Jókainé* ügyvédje a tárgyaláson kérte a kereset elutasítását azzal az indoklással, hogy *Feszty*-t nem fűzi vérségi kötelék *Jókai*-hoz, aki végrendeletében kijelentette, hogy leányát még életében kielégítette és újabb hagyatékban nem részesíti, mert sok keserűséget okozott neki. *Feszty*-né ügyvédje két levelet olvasott fel, amelyekkel azt kívánta bizonyítani, hogy *Jókai* a végrendeletet feleségének terrorja alatt készítette. A törvényszék *Feszty*-né keresetének helyt adott. *Jókainé* az ítélet ellen felebbezett.

— **Halálozás.** Noviszdáról jelentik: *Özvegy Grimm Mór* né, született *Schüller* *Mariska* e hó 28-án életének negyvenhatodik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja. Pénteken délután félhárom órakor temetik.

— **A szental gimnázium irodalmi pályázatának nyertese.** Szentáról jelentik: A Szent Száva-ünnepségen hirdették ki az irodalmi pályázat eredményét. Az első díjat, *Szlavnic Ignác* kereskedő 200 dináros pályadíját *Oluski VII.* osztályu tanuló nyerte meg »A lógósok« című elbeszéléssel.

— **Vallási örjögésbe esett egy csajkásszentiváni asszony.** Noviszdáról jelentik: *Csajkásszentiván*on vallási örjögés tört ki *Dojics Lenke* negyvenkétéves asszonyon. Beszállították a noviszdai kórházba.

— **Mükedvelőelőadás** Kishegyesen. A Kishegyesi Gazdakör mükedvelő ifjúsága január 31-én táncmulatságot, február elsején pedig mükedvelőelőadást rendez, amely alkalommal *Földes Imre* *Kis muszkák* című három felvonásos vígjátékát adják elő.

— **A Gyurkovics lányok Staribecseán.** A staribecsei Iparos Olvasókör február 1-én az elaggott iparosok javára színelőadással egybekötött táncmulatságot rendez a *Central-szálló* nagytermében. A staribecsei mükedvelők ez alkalomból »A Gyurkovics lányok«-at adják elő.

A »*Reusz*« szubotikai zsidó ijj. kultur-egyesület pályázati hirdetménye. Pályázat hirdettetik zsidó történelmi — irodalmi — vagy filozófiai önálló tanulmány elkészítésére. A pályamunka terjedelme legalább nyolc réprásos oldal kvartálalakú papíron, avagy ennek megfelelő kézírás. Forrásmunkák megnevezendők. A pályázat jelzés, a pályázó neve zárt borítékban küldendő be. A pályamunkák szerzői jogá az egyesületet illeti meg. A pályamunkák idegen kézírással vagy gépirással irandók. Pályadíjak: első díj 500 dinár, második és harmadik díj 200—200 dinár, negyedik díj 100 dinár. Pályázati határidő 1925 március 1. Kévésszámú vagy eredménytelen pályázat esetén új határidő tűzhető ki. A pályamunkák *Ripp Hugó* írótkár, *Subotica, Rudiceva* utca 4. címére küldendők.

— A münsterbergi kannibál egy leányt is megevett. Boroszlóból jelentik: Az emberevő Denke borzalmas gyilkosságainak nyomozása során kétségtelenül kiderült, hogy nemcsak férfiakat tett el láb alól és részben kimeríté olesó pénzben a husukat a környékbeli nép között, részben maga is abból táplálkozott, hanem egy fiatal leányt is megölt és felfalt. Az orvostudományi társaság kérésére az igazságügyi hatóság megengedte, hogy Denke holttestét exhumálják és átszállítsák a boroszlói egyetemi anatómiai intézetbe. Meg akarják vizsgálni, hogy vannak-e rendellenességek agyában és milyen elváltozásokat idézett elő a testen az, hogy a szörnyeteg husz éven át emberhússal táplálkozott.

— A svéd munkanélküliek tüntetése. Stockholmból jelentik: A svéd munkanélküliek központi szervezete tüntető felvonulást rendeztetett a szervezett munkanélküliekkel Stockholm uccáin. Mintegy ezer munkanélküli gyült egybe, akik fekete és vörös zászlók alatt rendezve sorakozva vonultak el Stockholm fő-uccáin a közjóléti minisztérium elé. A zászlókra a következő felírás volt: »Le a munkanélküli bizottsággal! Le a sztrájkterő gardával! Le a hatósági úzsorával!« A munkások küldöttsége emlékiratot nyújtott át Möller közjóléti miniszternek. A tüntető menet végül rendezve szétoszlott. A kirendelt rendőri készület beavatkozására nem volt szükség.

Leány és fiú intézet és internátus. Nyilvános ioggal felruházott fiú reál-gimnázium. Nyilvános ioggal felruházott felső leányiskola. Nyelvtanfolyamok. Irodalom, főzés stb. A második félév kezdete 1925. február 1. Dr. Ad. Broh i Sestre Zagreb, Gunduličeva 63. II.

Vasuti balesetbiztosítási kötvény-tickettet váltson a Rossija-Fonclérenél.

Január 31-én a jevrejska Omladina nagyszabású átarcosbúlija a sentai Royalban szépségversenyyel, jelmezversenyyel és alkalmi éclappal.

SPORT

A jugoszláv birkózó alszövetség igazgatótanácsának ülése. Szomborból jelentik: A jugoszláv birkózó alszövetség igazgatótanácsa szombaton este a Lloydban ülést tart.

Az angol ligacsapatok Budapestén. Budapestről jelentik: Az MTK és FTC vezetősége most állítja össze a tavaszi szezon nemzetközi programját. A két vezető egyesület tárgyalásban van a dán bajnoksáppal a Bold Klubon Kopenhágával, a prágai DFC-vel és két angol ligacsapattal, a Tottenham Hotspur és a Newcastle United csapatával. Az a terv, hogy a dán bajnokságot és a DFC husvétkor játszik Budapestén, a Tottenham Hotspur május egyik vasárnapján, a Newcastle United pedig pünkösdkor. Az MTK március 15-én Prágában vendégszerpel, ahol a DFC lesz az ellenfele. Ez lesz a háboru óta az első cseh-magyar-mérkőzés. Az FTC február 15-én a beogradí Jugoszláviát látja vendégül. Az elmaradt elberfeldi mérkőzés június 28-án kerül eldöntésre Elberfeldben.

Priboj visszatért az UTE-hoz. Budapestről jelentik: Priboj, az UTE volt válogatott csatára visszatért Budapestre és jelentkezett az MLSZ. fegyelmi bizottságánál, ahol bejelentette, hogy régi egyesülete, az UTE részére kívánja magát leigazoltatni. Priboj eddig Né-

metországban, legutóbb pedig Prágában a Sparta csapatában játszott, ahonnan az elmúlt hetekben lépett ki.

Argentína részt vesz az amsterdami olimpiászon. Az angol lapok jelentése szerint az argentinai futballszövetség legutóbbi ülésén szóba került az 1928. évi olimpiász ügye, s elhatározta a szövetség, hogy Argentína futballcsapatát minden körülmények között szerepeltetni fogja Amszterdamban. A szövetség egyik vezető tagja úgy nyilatkozott, hogy az Uruguay ellen elért szép eredményei alapján biztosra vehető, hogy Argentína válogatott csapata a döntőig harcolja majd föl magát.

Gerő nem versenyez többé. Budapestről jelentik: Gerő Ferenc a sokszoros magyar sprintbajnok kijelentette, hogy üzleti elfoglaltsága miatt végleg visszavonul a versenyzéstől. Gerő edzését nagyon megszűnt a magyar atlétika, mely általában nem igen bővelkedik sprinterekben.

Az angol ligabajnokság állása. Az angol ligabajnokság állása a 26-ik forduló után a következő: West Br. Albion 36 pont (40:20 gólarány), Bolton Wanderers 34, Huddersfield Town 33, Newcastle United 33, Liverpool 32, Birmingham 32, Sunderland 30, Bury 29, Manchester City 27, Notts County 26, West Ham 26, Aston Villa 26 pont.

KÖZGAZDASÁG

Január 31-ikéig be kell nyújtani a forgalmi adóvallomásokat. Noviszadról jelentik: A vajdasági tartományi pénzügyigazgatóság felhívást bocsátott ki, amelyben a forgalmi adóról szóló törvény 10-ik paragrafusa alapján felszólítja a forgalmi adóköteleseket, hogy a múlt évi forgalmi adóról szóló vallomásaikat legkésőbb január 21-ikéig nyújtsák be. A törvény értelmében, akiknek forgalma meghaladja a 360.000 dinárt, azok a negyedévenként beértesztett vallomáson kívül, az egész évi forgalomról egy külön vallomást is kötelesek benyújtani. A vallomásokat — amelyekre öt dinár bélyeg ragasztandó — a városi adóhivatalok, vagy a községi előjáróságok veszik át. Azokat, akik az adóbevallást elmulasztják, 2000 dinár pénzbüntetéssel sújtják.

Az Icarus repülőgépgyár közgyűlése. Az Icarus noviszadi repülőgépgyár, a melynél jelentékeny mértékben hollandi tőke van érdekelve, Uzelac Milutin nyugalmazott tábornoknak, a vállalat elnökének távollétében Kovacevics Radivoj alelnök vezetésével szerdán tartotta rendez évi közgyűlést, amelyen elhatározták az alaptőkének 2 millió dinárról 5 millióra való felemelését. A gyár ezidőszert kizárólag az államnak szállít és most tizenhárom hidroplánt gyárt a katonaság számára. A gyár telepét és üzemét legközelebb jelentékenyen kibővítik.

Hivatalos valutaárfolyamok februárra. A pénzügyminiszter az állami pénztárnál beváltásra kerülő valuták hivatalos árfolyamát február hónapra a következő összegben állapította meg: Napoleon-arany 3.29 dinár, török lira 227, angol font 296.50, dollár 62, aranyárka 14.75, lengyel arany zloti 12, francia frank 335, svájci frank 11.95, lira 258, belga frank 311, hollandi forint 25, cseh korona 186, lei 32.50, léva 45, drachma 110, osztrák korona 878, magyar korona 860 dinár.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai
1925. január 28.

Zürich 8.475.
Budapest deviza 1175—1181, valuta 1155—1175.
Prága deviza 55.40—55.90, valuta 55.15—55.65.
Berlin deviza 68.4—68.6, valuta 68.1—68.5.
Bécs deviza 1158—1162, valuta 1147—1153.
Newyork 1.645.

Zürich, jan. 29. Zárlat: Beograd 8.475, Páris 28.05, London 24.84, Newyork 5.18 1/8, Brüsszel 27.10, Milanó 21.1625, Amsterdam 209, Berlin 123.50, Bécs 0.0073, Szófia 3.7750, Prága 15.425, Varsó 99.75, Budapest 0.0072, Bukarest 2.75.

Beograd, jan. 29. Zárlat: Páris 333, London 294.25—294.75, Newyork 61.40—61.60, Brüsszel 320, Milanó 2.5550—2.5625, Genf 11.85, Bécs 8.66—8.67, Szaloniki 110, Prága 182—182.50, Budapest 8.58—8.60, Bukarest 32.25.

Noviszadi terménytőzsde, jan. 29. A forgalom mérsékelt, az irányzat csendes. Kötések történtek: Buza bácskai 75—76 kg.-os 485 dinár, bánáti 77—78 kg.-os Senta paritás 490 dinár. Tengeri bácskai 219 dinár, március-áprilisi szállításra 235 dinár, 50 százalék kaszszával 230 dinár, szerémi Bojevci paritással 215 dinár. Liszt 6-os 520 dinár.

Budapesti gabonátőzsde, jan. 29. A terménytőzsde nyitáskor rendkívül szilárd volt. A kínálat minden cikkben gyenge, a kereslet is tartózkodó volt főként a malmok részéről.

Az amerikai piacokról is szilárd irányzatot és jelentékeny árcimelkedést jelentettek. Így Csikágóban a májusi buza 5 hétnyolcad, a tengeri öt-nyolcad, a rozs 2 3/4, a newyorki buza 5 1/2 centtel drágult. Az argentinai búzát cif Trieszt 7 shillinggel magasabban ajánlják, 347 shillinget kérnek érte tonnáként.

A budapesti tőzsdén nyitáskor kizárólag a tisztai és tisztántúli 77—78 kilogramos fajsúlyu buza iránt mutatkozik érdeklődés. Ezért az árért 15.000—17.500 koronával kérnek magasabb árat a tegnapiánál. 635—645.000 koronát kínálnak a 77—78 kilogramos búzáért Budapestén.

A rozs is jelentékenyen drágább. 530—535.000 koronát kérnek.

A takarmánycikkre piacán a tengeriben van élénkebb üzlet. Prompt tengeriért Budapestén 310—315.000 koronát fizetnek. Májusi határidőre a tengerit 360.000 koronával kínálják.

Budapesti értéktőzsde, jan. 29. A bankok közbelépése folytán az árfolyamok némiképp javultak. Záróárfolyamok (ezer koronákban): Angol-magy. 37, Szlavon jelz. 66, Magyar Hítel 450, Osztrák Hítel 175, Leszámitoló 67, Keresk. bank 1085, Pesti hazai 3015, Fonclére 142, Beocsini 1150, Salgó 532, Bródi vagon 115.5, Ganz Dan. 2910, Ganz vill. 1320, Rimamurányi 153, Schlick 46, Guttman 765, Szlavónia 63.5, Nasjel 1975, Zentai 150, Délivasut 64, Mitr 220, Államvasut 455.

Csikágói gabonátőzsde, jan. 29. Buza prompt 2 min. 198.75, Buza prompt 3 min. 196, Buza májusra 205, Buza júliusra 172.75, Buza szeptemberre 156.75.

Tengeri májusra 133.75, Tengeri júliusra 134.25, Tengeri szeptemberre 134.5. Zab májusra 60.5, Zab júliusra 61.5, Zab szeptemberre 59, Rozs májusra 180.75, Rozs júliusra 157.5, Rozs szeptemberre 135.

Newyorki gabonátőzsde, jan. 29. Buza őszi vörös 234, Buza őszi kemény 217.5, Tengeri 145.375, Liszt sp. w, cl. 1000. Az irányzat tartott.

NYILTÉR

Fájdalomtól mélyen megtört szívvel tudatjuk, hogy a forrón szeretett legjobb gyermek, leg-önfeláldozóbb anya, anyós, testvér, sógornó és rokon

Özv. Grimm Mórné
szül. Schaffer Mariska

hosszu, kínos szenvedés után, fiatal, önfeláldozó, jótékony életének 46-ik évében, folyó 28-án csendesen elszenderült.

Felejtethetlen drága halottunkat f. hó 30-án pénteken délután 2 1/2 órakor kísérik a gyászházból (Wilson trg) örök nyugalomra. Novisad, 1925. január 29-én.

Drága emléke örök példakép él hálás szívünkben!

Özv. Schaffer Samuné szül. Cziller Lina mint anya. Bélics Mihályné szül. Grimm Ilonka, Grimm Győző gyermekei és az összes rokonok.

ZENEBARÁTOK FIGYELMÉBE!

Havonta megjelenő zeneártsítót küld az újdonságokról

VIG

zeneműkereskedése, Subotica

Havonta megjelenő zeneártsítót küld az újdonságokról

VIG

zeneműkereskedése, Subotica

Havonta megjelenő zeneártsítót küld az újdonságokról

VIG

zeneműkereskedése, Subotica

681

FORDSON TRAKTOR

FORD AUTÓK OLIVÉR EKÉK

LEGFLONYÓSEBB BESZERZÉSI FORRÁSA

KLEIN GÉZA
SUBOTICA

633

FIORANTA?

SCHICHT-szappan a SZARVAS védjeggyel

a világ legjobb és használatban legolcsóbb szappana

Ügyeljen a SCHICHT névre és a SZARVAS védjegyre.

EREDETI

5125

NYILTTÉR.

A st.-moravicai magyar munkásság véleménye a dr. Gráber urhoz intézett feleletről

A st.-moravicai magyar munkásság, akik tulajdonképp többségét képezzük a nagybirtokosokban bővelkedő községben, elolvastuk a husz munkás társainktól intézett feleletet a Magyar Párt topolyai járás jelöltjéhez Dr. Gráber urnak.

Elofvastuk s azt sajátunká tettük.

Sajáttá fogadjuk azért, mert ama földbirtokos urak, akik ma vezetik a Magyar Pártot, a multban sohasem küzdöttek ama elvekért, melyet ma hirdetnek a párt zászlóján.

Ők akik a nem messze multbanig alkották a magyar nemzet legreakcionálisabb gárdáját, akik az éhes magyar jobbágyot csak rabnak tekintették, akik csak azért születünk, hogy éljünk és meghaljunk értük.

Csak ezek voltak a nemesek birtokainak megviselesére.

Aktoriban egynek sem volt közünk joga, hogy felszólaljon az az igazságtalan kiadóztatás véget, amely nehéz kő gyanánt feküdt a szegény embereken, míg a földbirtokos urak a legcsekélyebb adót fizették.

Akkor Önök uraim nem védtek az ipari és mezőgazdasági munkásság jogos igényeinek a termelés fokozásával együtt járó kielégítéseit. De nemcsak akkor, hanem ma is Önök egyet mondanak és másit cselekszenek.

Bizonyítékok a fent közölt bánásmód Dr. Sánta urnak a munkásaival szemben, akit munkásai számtalanszor pereltek a véres verítékekkel szerzett díjuktól való jogtalan vissza tartásáért.

Mostan követelik az általános, egyenlő titkos szavazati jogot! De hisz amikor a magyar munkásság Önöktől ezt követelte a nyílt népgyűléseken, darutollas puskatussal vertek bennünket szíjjel.

Azok is akik megkapták, vagy meggyőződésük ellenére is leszavaztak gróf Tisza István kormányára, elkábítva a kábító alkoholtól, vagy ha nem, akkor csendőrökkel üzték el a szavazási helyről.

Azt állítják, hogy tiszta kezű tisztviselőket követelnek?

Kérdezzük Önöket, hogy a háboru előtt, de különösen a háboru alatt ki mételezte meg a tisztviselői szervezetét?

Kérdezzük Önöktől, hogy kik és milyen módon kaphattak fölmentést a háboru ideje alatt?

Kérdezzük Önöktől miért kellett a gazdagok által megvesztegetett tisztviselőknek a háboru befejezésekor szökniük?

A háboru alatt miért nem tisztítottak konkolyt a tisztviselők sorából?

Szegény vajdasági magyar munkásság!

Február 8-án először élvezitek ama jogokat, amiért nemzetek patakokban ontották vértüket.

Mi eme jogot vérontás nélkül kaptuk.

Eme jogot kivívta ama nemzet, amelyikben nem voltak földbirtokos urai, grófjai, bárói.

Amelyiket kis, de megelégedet polgárok képezik. Akiknél a gabona nem volt túlhalmozva, de nemis voltak úreskek a magtárjal.

Nemzet, amelynek élén paraszt sarjából származot király áll.

Tulnyomó többsége azoknak akik Szerbiában a munkásság jogáért küzdöttek ma is irányítják az állam ügyeit.

Magyar munkásaim, támogassuk a tulnyomó többséggel bíró mai kormányt és február 8-án az első szavazó golyót adjuk azoknak, akik eme jogunkat nekünk adták, mert csak tőlük várhatjuk mindazoknak a követeléseknek a beteljesedését, melyet a Magyar Párt vezetősége programjába felvett, hogy ezáltal részükre megnyerjenek.

1000 (Egyezer) magyar munkás nevében:

St. Moravica, 1925. év január hó 20-án.

Tóth Sándor, elnök.

Hirdetmény.

Ügyfelem Huszák Nándor és neje Gere Franciska sentai lakosok nevében értesitem Obedár Bosko vendéglős és kereskedő sentai lakos hitelezőt, hogy a „Bácsmegeyi Napló“ folyó hó 23-iki számában, valamint a Sentai Ujságban megjelent és a hitelezőkhöz intézett felhívás csakis és kizárólag Obedár Bosko vendéglői üzletének és hitelezőinek szól, tekintettel arra, hogy a fenti felek között a mai napon létrejött szerződés értelmében Huszák Nándor és neje Gere Franciska, Obedár Bosko és neje Geri az ingatlanai együtt csak a házban levő korcsmaüzletet vették meg, míg ellenben a fűszerüzlet az adás-vétel tárgyát nem képezte, annak berendezéseit és áruit Obedár Bosko magának megtartotta és az üzlethelyiséget és áruit onnan áthelyezi. Ügyfeleim nevében értesitem tehát Obedár Bosko hitelezőt, hogy ügyfeleim csak a korcsmai bejelentett tartozásokat veszik át, míg a többi bejelentett tartozásokat nem vehetik tudomásul.

Senta, 1925. január 29.

Dr. Ludaió Miloš ügyvéd

825

A

„CITROËN“ AUTÓ

a francia autóipar vezető márkája. Iparosok, kereskedők, orvosok, gazdáknak stb. legalkalmasabb, mert

beszerzési ára olcsó

üzemköltsége elenyészően csekély
kezelése igen egyszerű

Kapható

10 és 20 HP, 2-6 ülésessel a legmodernebb kivitelben 40 000 dinártól kezdve
Részletes árajánlattal szolgál

S. AD. ENGL

SUBOTICA, JELAŠIĆEVA ULICA BR. 2.

810

Mélyen tisztelt ügyfeleinket ezúton értesítjük, hogy irodánkat a Princeza Jelena partról a Knez Milutinova 45 o/5. szám alá (a volt Niczky- és Melencei-utca sarkán) a Beno-féle házba helyeztük át.

Tisztelettel

a „DUNAV“ Biztosító R. T.
Bánáti Fiókja — Vel-Bečkerek

Van szerencsénk tisztelettel közölni, hogy a novi-vrbasi cukorgyár

főtisztelendő Prager Salamon urnak, a B.-petrovoseloi orthodox hitközség főabbijának

felügyelete alatt „Sel Pesach“ kocka és finomított kristálycukrot gyártott 5 és 25 kg-os csomagokban. Miután a novivrbasi cukorgyár a „Sel Pesach“ cukor árusításával bennünket bizott meg, tisztelettel felkérjük a hitközségeket és a „Sel Pesach“ cikkek elárúsításával foglalkozó kereskedő urakat, hogy szükségleteiket nálunk már most fedezni sziveskedjenek. — Tisztelettel

Schick és Spitzer
nagykereskedők
Stari-Bečej

SENAT GRADA SUBOTICE.

Oglas.

Senat grada Subotice stavija do znanja, da će se 12-og februara 1925. g. prepodne u 11 časova u gr. gospodarskom odelenju (gr. kuće II. sprat br. 129.) izdati pod zakup počevši 1-og januara 1925. godine na javnoj dražbi velika gostionica na Palicu.

Dražbenici su dužni pri dražbi 10000.— Dinara jamčevine izaslatoj komisiji u polog položiti, koja svota će se podići po isteku zakupa nakon eventualno proćinjene štete na molbu zakupnika.

Grad pridržava sebi prava slobodnog biranja među reflektantima, te se po tome razume, da je dražba pravovaljana za licitante odmah nakon održane dražbe, za grad pak nakon senatskog odobrenja.

Biljegovine i pristojbe, koje potiču iz ugovoru ovogu zakupa zakupnik snosi.

Ostali uslovi mogu za vreme zvaničnih časova u gospodarskom odelenju (gr. kuće II. spr. 129.) odnosno pri dražbi doznati.

Subotica, 26-og januara 1925.

Gr. Senat

Oly közvetítő irodák, amelyek kőműves-, cement-, ács-, asztalos-, lakatos- és egyéb — de csakis — szakmunkást bármely nagy számban Görögország részére aquirálni vagy azonnal ajánlani tudnak, forduljanak írásbeli ajánlataikkal az alanti címhez:

PELOSSOF & ROUSSO

Salonique, 20. Rue Salaminc, Grèce.

802

Utazó

kerestetik Bánát részére!

sakis elsőrangú örök, szaktudással, küldjék be ajánlataikat fizetési igényük megjelölésével és fényképpel ellátva

Dávid Grossberger textilengros Sombor

804

J. N. Schulhof d. d. Osijek

Jugoszlávia legrégibb és legnagyobb fával égető mészművek

Ajánl

beromend-harsányi kőből égetett, elsőrendű, fehér,

darabos meszet

Minden mennyiség azonnal szállítható. Kizárólagos képviselő a Vajdaság részére

Révai Adolf, Subotica

Telefon 5-31.

206

FIAT AUTÓ- ÉS MOTORVÁLLALAT FIAT

„AUTOMOBILIA“

Telefonszám 151

GARAGE ÉS MODERN JAVITÓMŰHELY
SUBOTICA

1. Skadarska (Anyos) utca 7.

Torinoi Fiat gyár

vajdasági képviselője és állandó lerakata

Michelin Pneu

gyári lerakata.

Elvállalja autók lelkiismeretes generaljavítását és állandó garagirozását.

Benzin, olaj
alkatrészek

Állandó autóvezető-tanfolyam.

Használt autók bizományi eladása minimális jutalék ellenében.

Telefonrendelésre bármely időben bévautók személyszállításra kaphatók.

82

Budapesti
Nemzetközi Vásár

1925. április 13-27.

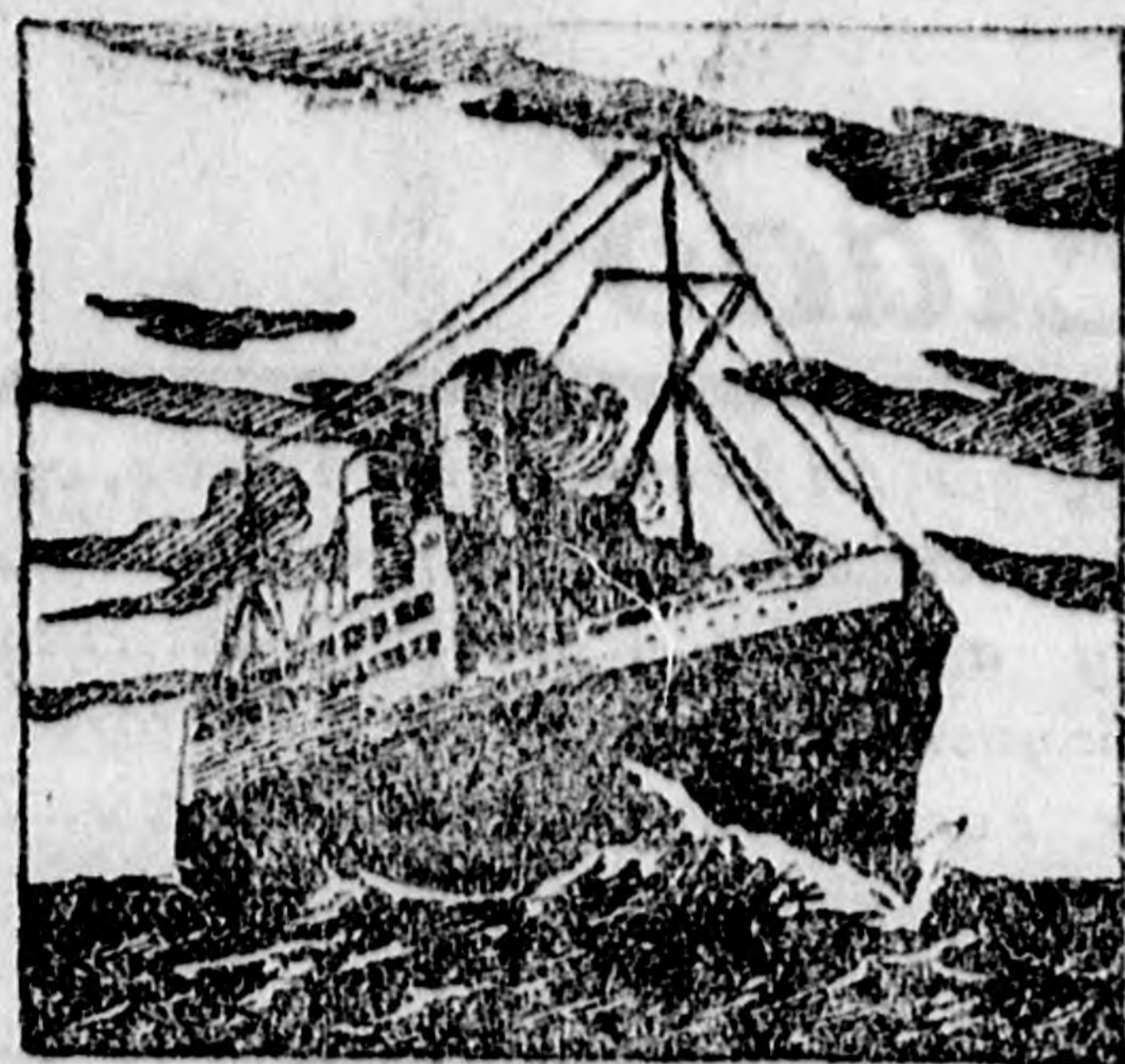
A Budapesti Kereskedelmi-
és Iparkamara rendezésében

Menetjegy és vízummérséklés

Felvilágosítással szolgálnak:

Beograd: Dr. Szilágyi Géza, Strahinića bana 43/a
Spili: Menetjegyiroda

Skopje: Chambre de Commerce et d'Industrie
Központi iroda: Budapest, V. Szemere utca 6
10010

Royal Mail Line

Angol Királyi Postahajózási Vonal

Rendszeres személy- és áruforgalom

Hamburg—Cherbourg—Southampton-ból
Newyorkba és Kanadába Cherbourg—
Liverpool—Southampton-ból Délamerikába
Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos-Aires
Sanpaolo III. osztályú fülkék 2 és 4 ágygal
KÉNYELEM GYORSASÁG BIZTONSÁG

Levelés minden nyelven

JUGOSZLÁVIAI VEZÉRKÉPVISELET:

Zagreb, trg I. Sz. 17.

Alképviseletek: Beograd: Karagjorgjeva ul. 91.
Ljubljana: Kolodvorska 26. — Vel. Bečkerek:
Kralja Aleksandra 4. Sürgőnycim: „Roymailpac“
Bosznia, Hercegovina és Dalmácia részére: Srpska
Prometna Banka Sarajevo és Gruzban. Sürgőny-
cim: „Prometna Banka“ 3145

AMERICAN LINE CUNARD LINE RED STAR LINE WHITE STAR LINE

ÉS
WHITE STAR DOMINION LINE
Transoceani hajóstársaságok vezérképviselőtét
Jugoszláviában

JUGOSLAVENSKA EXPRESS AGENCIJA D. D.

vette át.

Minden felvilágosítást és utasítást ingyen ad
Központi iroda

ZAGREB, TRG. I., Br. 15.

Fióküzlet:

Beograd, Karagjorgjeva ul. 95

és

Ljubljana, Kolodvorska c. 41/a.

Az utasok szállítása

Aquitania, Belgenland, Berengaria, Homeric,
Majestic, Mauretania, Olympic stb. ismeretes
óriási hajókkal történik.

A bécsi Lorisson Creme

bebizonyítottan a legjobb szer

PATTANÁSOK és ARCFOLTOK
megszüntetésére

A bőrt finomítja és lényesíti. A ráncokat eltünteti
még idősebb hölgyek is oly szép arcúvá nyernek,
hogy korukat lehetetlen felismerni.

a Lorisson Cremet

Dr. Altstädter-Venus laboratoriuma állítja elő
higany és ártalmas szerek hozzájárulása nélkül.

Fogyasztók kériék a Lorisson Cremet
eredeti védjeggyel

Nagy doboz Lorisson Crem ára 50 dinár

Boogradban kapható

Braća Levi divatárkereskedésében, Vasina 9. sz.
Viszontelárusítók kerestetnek 30% engedménnyel,
Szétküldés utánvétellel.

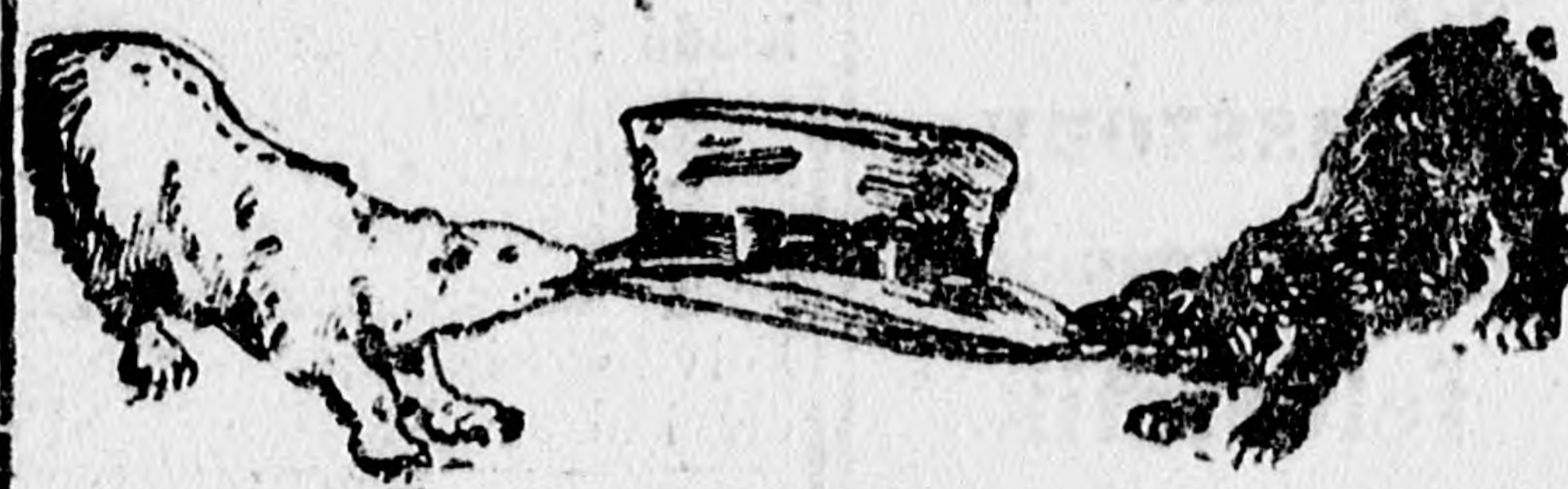
Vezérképviselőt az egész Balkánra:

Jovanka Hadži-Starević

Beograd, Resavska (Zrinski) 45.

a katonai akademiával szemben. 9032

Sapka és kalap különlegességek

legolcsóbb beszerzési forrása. — Állandó raktár
valódi Borsalino kalapokban

WEISZ HENRIK SUBOTICA
Jelašideva ulica 5. — Kiskápolna mellett

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapítva: 1902. Subotica Telefon 190 sz.

Távíratcim: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota
Telep: Sentai put.

MOQUETTE-, GOBELIN- és SELYEM
BUTORHUZATOK, FÜGGÖNY ÉS
DRAPERIA ANYAGOK, KOKUSZ,
SPÁRGA és GYAPJU
FUTÓSZÖNYEGEK,

PERZSA és SMYRNA SZÖNYEGEK

NAGY VÁLASZTÉKBAN. PATENT
ROLETTA RUDAK

AJÁNL: LÓPOKRÓCOT, TÜZOLTÓ- és KERTI
TÖMLÖKET, UJ LISZTES, GABONÁS, GYAP-
JU-, TOLL-, KOMLÓ- és SZALMAZSÁKOKAT,
MATRAC- és ROLETTA SZÖVETEKET JUTÁ-
BÓL és LENBŐL, MINDENNEMŰ HÁZIVÁSZ-
NAT, ZSINEGET, KÖTELET és HEVEDERT

PONYVAELADÁS és KÖLCSÖNZÉS

T Ü D Ő B E T E G E K MÁRSOK EZER MEGGYÓGYULT KÉRJE AZONNAL KÖNYVEMET AZ UJ TÁPLÁLKOZÁSI MŰVÉSZET

amelynek révén már sokan megmenekültek. Ez a táplálkozás-
módszer az eddigi életmód mellett alkalmazható és a betegsé-
get a leggyorsabban legyőzi. Az éjszakai izzadás és a köhögés
megszűnik, a testsúly gyarapszik és a fokozatos elmeszesedés
a betegséget lassankint megállítja

KOMOLY EMBEREK

akik hivatásszerűen foglalkoznak orvosi tudománnyal, megerő-
sítik módszerem kíváncságát azt szívesen alkalmazzák. Minél
hamarabb megkezdik ezt a táplálkozási módot, annál jobb.

TELJESEN INGYEN

megkapja könyvemét, amelyben sok érdekes tudnivalót talál.
Mint hogy kiadom egészben csak

10.000 INGYENPÉLDÁNYT

küld szét, írjon még ma, hogy Ön is azok közé a szerencsések
közé tartozzék, akik a könyvhöz hozzájutnak.

AUGUST MÄRZKE, BERLIN-WILMERSDORF
BRUCHSALERSTRASSE 5. — APT. 859.

Ügyes, izlésesen dolgozó

rajzolókat keresünk

heti 1—2 órai munkára.

Föltétel: művészies betű- és figurális rajzolás
Ajánlatokat rajzokkal „Mellékfoglalkozás“
alatt a kiadó továbbít.

SZENTI és VIRÁG SUBOTICA

ÉPÜLET és MÜBUTOR ASZTALOSÁRU GYÁR

KÉSZITENEK: Műbutorokat, épület, portál, parkett, üz-
letberendezéseket, stb. — Aránlatot díjmentesen
küldünk az ország bármely részébe.

TELEFONSZÁM: 383.

185

Eine sechsgangige,
modern eingerichtete
Sauggasmotor-Mühle
in Stara-Palanka unter
günstigen Bedingun-
gen zu verkaufen.
Näheres beim Eigen-
tümer **SCHON & CO.**
St.-Palanka. 817

ZSIDÓ KÖNYVEK

- Gilányi Mór: Zsidó zeneköltők 10 D
- Lukács Zoltán: Szocializmus és a zsidó
nemzeti mozgalom 10 D
- Ullmann S. Sándor: Dédnagyapám testa-
mentuma 10 D
- Orosz-zsidó novellák 10 D
- Dr. Frisch: Mag ar zsidó oklevéltár 70 D
- Dr. Hevesi, Dr. Blau, Dr. Weisz: Etika a
talmudban 40 D
- Izraelita magyar irodalmi társulat évkönyvei 75 D
- Dr. Kecskemeti: A zsidó irodalom története 90 D
- Dr. Löw Immanuel: Száz beszéd 100 D
- Baró Eötvös József: A zsidók emancipációja 25 „
- Goldzieher Ignac: A zsidóság vallásos
életéről I. 25 D
- Blau Lajos: A Thalmud 25 D
- Kiss Arnold: Gabirol élete és költészete 25 D
- Heller Bernát: A zsidó mese 25 D
- Goldzieher Ignac: A zsidóság vallásos
életéről II. 25 D
- Sebestyén Károly: Makai Emil 25 D
- Dr. Rubinyi Mózes: Kiss József 25 D
- Patai József: Héber költők, két kötet füzve 150 D
- Patai József: Héber költők, két kötet
diszkötésben 200 D
- Péchi Simon: Szombatos imádságos könyve 100 D
- Dr. Pollák Miksa: Tompa Mihály és a biblia 55 D
- Szentírás az első próféták 75 D
- Szentírások 75 D
- Dr. Wenetianer Lajos: A zsidóság szerve-
zete az Európai államokban 75 D
- Dr. Gutman Simon: A béke gondolata a
bibliában 25 D
- Mészáros: Négy fiu, elbeszélés a zsidó
népéletből 50 D
- Dr. Flesch: A zsidó 45 D
- Megrendelhetők a **KURIR** könyvkiadó vállalatnál
Suboticán
A könyvek ára postabélyegben is beküldhető.
Portó kötetenként 1 dinár.

TRAFIKANT GÁBOR

ELŐNYAJÁNLATA

Telefon 4-65. SUBOTICA Telefon 4-65

a „ZORKA“

Első Jugoszláviai Vegyipar R. T. képviselőtében
Sósav, Kénsav, Accumulatorsav,
Rézgalic, Vaszgalic, Glanberaó,
Calcionalt Sulfat
6192

a „SHELL-COMPANY“ képviselőtében:

- „SHELL“ gépolaj
- „SHELL“ hengerolaj
- „SHELL“ padlóolaj
- „SHELL“ nyersolaj (motorolaj)
- „SHELL“ benzín
- „SHELL“ petroléum.

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Jan. 29. Febr. 1. esüjörök-vasárnap
Szenzációs ujdonság!
CONNAN A DOYLE
világhírű angol írónak
megfilmesített regénye

Sivatag hiénái

Koroskoi tragédia. Egyiptomi
kaland 6 felvonásban, kelet min-
den buja pompájával és lát-
ványosságával.

Vasárnaptól a Lifkában. Kivételes filmatrakkció. — 1914. Prater
Egy bécsi lény szerepelt elmenyei a vidámság szerelem és
szenvadások városban 7 felvonásban

Január 29-31. esüjörök-vasárnap
Corda Mária
látványos ujdonsága
**A jött-ment
asszony**
Luxus film!
Modern színijáték
6 felvonásban.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó
kétzeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din.
Kérdezőkérdezőknek válaszbelvétel mellékelendő.

KÉS-, OLLÓ-, BOROTVA-ÉLESÍTÉS FÉMTÁRGYAK NIKKELEZÉSE

TENNER optikus és orvosi műszerésznel
SUBOTICA, Kr. Aleksandra ulica 11. 5329

KISS ZÁLOGINTEZETE
mindenfélé értékű tárgyakra
kölcsönt ad. Zálogból visz-
szamaradt cirka 500 méter
sötétszürke finom gyapju-
szövet, szállításra; v. férfi,
női raglan és teliabátinak
való. Ékszer, ruhák, ka-
bátok, féméremek és min-
den más tárgyak állandóan
olcsón eladtnak, Subotica
I. kör. Bogovičeva (Kinizsi)
ul. 12. 5697

Eladó 1 drb 8 HP eredeti
Hofherr és 1 drb 8 HP
Máv. átalakított cséplő-
zengarnitúra, valamint 1
drb 28 HP Astra-motor.
Esetleg elcserélem gőzlo-
komobillal. Josip Csapan-
da. Bač. 682

„ATOM” Subotica

**Samottanyag,
öntőhomok és
használt deszka**
kapható. 9204

Eladó malom Baisa mel-
lett. két hold földön lévő.
buzaörlésre is. Magános
motor. három íráttal.
három lakóépülettel együtt.
Tóth Mihály. Baisa. Bács-
ka. 220

Eladó ház a Mucsi-telepen
kedvező fizetési felté-
lekkel. Grosz fűszerüzlet
mellett. Érdeklődni: özv.
Óvári Jánosné. Stipe Gr-
gića ul. 48. 699

Vas- és fémöntvényeket

gyárt, nikkelez
és galvanizál:

KRAUSZ
VELIKI-BECSKEREK,
a törvényszéki palota mellett.
TELEFON 329 760

Eladó 8 HP 14 éves Magy.
Gazd. huzatos cséplőgar-
nitúra. jókarban lévő, ju-
tányos áron eladó. Bertok
József Melence (Banat.) 787

Idősebb fogtechnikust

keresek
azonnali belépésre, ki
az arany és a kaucuk
munkában teljesen jár-
tas. Csak önálló mun-
kaerők jelentkezzenek
— Fizetés 3000 dinár
havi. — Cim:
BELOŽOVIĆ L.
Beograd
Studenicka 44/1. 746

Étel- és ital- üzemeltetés

Étel- és ital-
üzemeltetés
munkát keresek.
Freund
Ferenc. Engl József cé-
gnél. V.-Kikinda. 812

h á z

a beltéren
8 szobás beköltözhető
lakással **ELADÓ**
Cim a kiadóban. 644

Üzemnagyonbítás miatt
eladók: 1 drb hengerek,
18 colos, dupla. Ganz-
gyártmány. 1 drb kétré-
szű, alig használt szaba-
donlengő sikszita. 1 drb
kopató. tarárral. Graepel-
gyártmány. Ezen gépek
üzemben megtekinthetők.
Kollár János motormal-
mában. Svt.-Mietič. 549

BUTOR

ATLAS D. D. butor- és faárugyár, NOVISAD
Fizetési megkönnyítés 274

MODERN KÖLCSÖNKÖNYVTÁR

állandó könyvujdonságokkal
HEUMANN MÓR
könyv- és zeneműkereskedésben Suboticán
Jelašićeva ulica 1. — Alapították 1881. évben

Képekgyártás
Csillárok és
Disztálciák

Kézimunkák Szakszerű keretezése
Modern képektervezés
F. Bachinger
Subotica,
Sudarević (Bercsenyi) ul. 34.

Eladó

Egy garcon komplett háószoba, egy
komplett uriszoba bőrgarnitúrával,
egy amerikai íróasztal, am rikai
könyvszekrények és más butorok.
Dr. Faragó Géza lakása, Agina ul. 2.

Fajtiszta patkányfogó kutyát

keresek.
Cim a kiadóban.

A műveltség könyvtára
10 kötete, teljesen újak.
eladó. Cim a kiadóban. 791

Egy 4 HP Clayton-Schut-
leworth gőzlokomobil ju-
tányos áron eladó, továb-
bá egy kb. 4—5 m. hosszú
csökhúzógép, mely vas-
butorkészítőknek alkal-
mas. Petkovics Sándor
géplakatos Vel.-Kikinda. 775

Négypolgárit végzett

kisasszony
fogászati rendelőbe
felvétetik
Szerbül beszélő előny-
ben részesül
Dr. Auspitz, Sombor.
819

14 HP szívógázmotor
Jindrich darálóval eladó.
Üzemben megtekinthető.
Németh Józsefnél Sombor,
Beogradska ul. 26. 789

Veszek ugarokban szántó-
földet közel a városhoz.
Eladók Palicson a IV. ki-
térőnél lévő szőlővel beül-
tetett 889 □-ös villatelt-
ket. Ügynökök nem díjaz-
tatnak. Cim a kiadóban. 794

BOSCH

mágnegyűjtő készülékek
javítása. — Delejezés saját
egyenáramú mega-tesztül-
ségi villamos-telepen. Te-
keresés. — Tartalékcsere-
raktáron
Schmerek Engelbert
Veliki-Becskek
Etvešova (Magyar) ucca 24.

Keresek megvételre egy
villanymotort 2 lóerős 220
voltos. Varga Flórián
gyapjufonó. Trumbićeva
ul. 3. 799

Fűszerkereskedőknek RUM és LIKÖR

essenciák üvegenként
Brilliantin, hajolaj, poud-
er, stb. legolcsóbban szállít
vidékre is
Landauer Drogeria
Subotica 809

Magántároló benzínmotor, 8
HP körfűrésszel olcsón el-
adó. üzemben látható
Teltsch Gáspárnál Som-
borban. 603

KÜLÖNFÉLE

Farsang, tréfás jelenetek,
bohózatok gyűjteménye
kapható »Libraria« könyv-
kereskedésben Kula. 748

Butorozott szoba a belvá-
rosban kiadó. Cim a
kiadóban. 752

1—2 tisztviselő teljes el-
látást kaphat. Miška Prčić
ul. 28. 760

Kiadó Somborban a belvá-
rosban nagy raktár, fé-
szer, istálló és irodahelyi-
ség, amelyben nagy pá-
linka- és szeszüzlet van.
Felvilágosítást ad Kova-
čić i drug, Pariska 2. 815

Butorozott szoba egy sze-
mélyre kiadó. Cara Laza-
ra (Fűzias) ulica 8. 771

Butorozott szoba egy
vagy két személy részére
kiadó. Halaški put 59. 792

Destilacija Drva D. D.

Zagreb-Tešić
Ajánl elsörendü
retorta faszenet
vagyontelben. — Képviselet
Subotica részére
Révai Adolf Subotica
529 Telefon 531.

Zongora bérbeadó Szilvá-
sy Ferenc zongorahango-
lónál. Vilsonova ulica 38. 793

Elegánsan butorozott szo-
ba konyhahasználattal ki-
adó. Ivič kocsma, Ocska-
piac. 811

LIKÖR-ESSENCIÁK

nagy választékban kaphatók
PINTÉR FERENC nyújtószertárában
A nagytelepi mellett 8934

Kiadó haszonbérbe egy
ház üzleti berendezéssel
együtt, rövidáru és korlá-
tolt italmérséti engedély-
vel, 4 szobás lakással és
kerttel. Cim: Josif Boš-
niak trgovac Draž. Bara-
nja. 786

Finom házi ebédkoszt ki-
hordásra kapható. Cim a
kiadóhivatalban. 809

Gummibélgézőt bármé-
nyen nyelven készít Mol-
nár József Subotica, Fran-
kopanska ulica 25. Meg-
rendeléseket a Bácsme-
gyei Napló kiadóhivatala
is elfogad.

NEMZETI MOZI SOMBOR

Péntek, szombat, vasárnap
**A SOMBORI SZOKOLÓNNEPÉLY és
CARLOS és ELIZABETH**
Főszerepben: Korrad Veidt

FOGLALKOZÁS

Házvezetőnői állást keres
magányos uriaszónynál
vagy kisebb családnl
fiatal leány. — Le-
veleket »Jóbanásmód« je-
llegére a kiadóba kér. 800

Könyvelői, levelezői állást
keres tisztviselő, magyar,
szerb és német nyelvtu-
dással. Ajánlatokat »Szor-
galmas« jellegére kiadóh-
ivatal továbbít. 778

FŐGÉPÉSZ

aki önálló esztergyűjtő. Jakatos
stb. 28 évi gyakorlattal, 44 éves
nős, kitűnő bizonyítványokkal,
szerb, magyar, német nyelv-
tudással, állást vátoztatna. Al-
kalmazást keres ilyen minőség-
ben, bányában, malomban, vil-
lamos központban, fűrésztelepen
vagy hasonló nagyobb üzemben
Megkeresések

Devic vaskereskedés
Požarevac
cimre kértnek. 806

Könyvelő szerb, magyar,
német nyelvismerettel a
gabona- és fűszerszakmá-
ból mielőbbi belépésre ál-
lást keres. Megkeresése-
ket a kiadóhivatalba ké-
rek. 774

SENTÁN

**HIRDETÉSEKET a
BACSMEGYEI NAPLO
RÉSZERE**
Molnár Sz. Vince
VESZ FEL

Pömolnár állást keres, kö-
zépkorú, józan, szorgal-
mas, megbízható, jó bizo-
nyítvánnyal. Meghívást
»Szakképzett« jellegére a
kiadóba kér. 797

Farsangi olcsóság!
14 karátos arany
JEGYGYÜRÜK
darabja már
90 din.-tól kapható
ÁDÁM
ékszerésznel Subotica
Rudics ulica 6.

Házvezetőnői menne mag-
ányos urhoz uradalom,
vagy plébániára. Idősebb,
életerős, szerény italsi
özvegy. Ajánlatokat »Cse-
kely fizetés« címen a ki-
adóhivatalba kértnek. 798

Eladó egy jókarban lévő
keveset használt stabil
gőzgép. Üzemben megte-
kinthető Brača Erhardt
malomban Staramoravi-
cán. 779

Eladó 4 HP Liszter ma-
gán, 5 benzínmotor szala-
gfüvel felszerelve,
üzem 1 megtekinthető
VII. ajevaska ul. 5. 785

A legegánsabb férfi ruhák Ungár Ferencnél Subotica Cyril Metod-trg 5. alatt készülnek

A szerkesztésért felelős dr. FENYVES FERENC. Nyomatott a kiadótulajdonos Minerva (ezelőtti Bácsmegyei Napló) Nyomda és Lapkiadó R.-T. körtorgőgépén Suboticán.